

**BANK OLMAYAN KREDİT TƏŞKİLATI
"FALCON FINANCE" MƏHDUD MƏSULİYYƏTLİ CƏMIYYƏTİ**

**31 dekabr 2023-cü il tarixinə
Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq
Standartlarına uyğun hazırlanmış Maliyyə
Hesabatları və Müstəqil Auditorların Hesabatı**

Cinar Plaza Biznes Mərkəzi, 25-ci
mərtabə, H. Əliyev pros. 152,
AZ 1029, Bakı, Azərbaycan

"UHY International" şəbəkəsinin müstəqil üzvü

MƏZMUN

MÜSTƏQİL AUDİTORLARIN HESABATI

MALİYYƏ HESABTLARI

Maliyyə Vəziyyəti haqqında Hesabat	3
Məcmu Gəlirlər haqqında Hesabat	4
Kapitalda Dəyişikliklər haqqında Hesabat	5
Pul Vəsaitlərinin Hərəkəti haqqında Hesabat.....	6

MALİYYƏ HESABTLARINA AİD QEYDLƏR

1 Cəmiyyət və Onun Fəaliyyəti.....	7
2 Cəmiyyətin Əməliyyat Mühiti	7
3 Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi	8
4 Uçot Siyasetinin Tətbiqi Zamanı Əhəmiyyətli Ehtimallar və Mülahizələr	16
5 Yeni və ya Yenidən İslənmış Standartların və Onlara Dair Şəhərlərin Tətbiqi	17
6 Yeni Uçot Qaydaları	18
7 Pul Vəsaitləri və Onların Ekvivalentləri	20
8 Müştərilərə Verilmiş Kreditlər.....	20
9 Əmlak, Avadanlıq və Qeyri-Maddi Aktivlər.....	25
10 Digər Aktivlər	26
11 Müddətli Borc Öhdəlikləri	26
12 Buraxılmış Borc Qiymətli Kağızları.....	26
13 Əlaqəli Tərəflər Qarşısında Öhdəliklər	26
14 Digər Öhdəliklər	26
15 Nizamnamə Kapitalı	27
16 Faiz Gəliri və Xərci	27
17 Haqq və Komissiya Gəlirləri və Xərcləri.....	27
18 İnzibati və Digər Əməliyyat Xərcləri	28
19 Mənfəət Vergisi Xərci.....	28
20 Təəhhüdlər və Şərti Öhdəliklər	29
21 Əlaqəli Tərəflərlə Qalıqlar və Əməliyyatlar	29
22 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi	30
23 Maliyyə Alətlərinin Ədalətli Dəyəri	33
24 Maliyyə Alətlərinin Qiymətləndirmə Kateqoriyaları üzrə Təqdim Edilməsi	34
25 Hesabat Dövründən sonra Baş Vermiş Hadisələr.....	34

MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI

Bank Olmayan Kredit Təşkilatı "Falcon Finance" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin idarə Heyatına:

Rəy

Biz, Bank Olmayan Kredit Təşkilatı "Falcon Finance" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti (bundan sonra "Cəmiyyət" adlandırılacaq) 31 dekabr 2023-cü il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan və həmin tarixdə başa çatan il üzrə məcmu gəlir haqqında hesabatdan, kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabatından və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatdan, habelə uçot siyasetinin təsviri və digər izahedici qeydlərdən ibarət maliyyə hesabatlarının auditini aparmışq.

Hesab edirik ki, əlavə edilmiş maliyyə hesabatları Cəmiyyətin 31 dekabr 2023-cü il tarixinə maliyyə vəziyyətini, habelə həmin tarixdə başa çatan il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlər baxımından düzgün əks etdirir.

Rəy üçün Əsaslar

Biz auditi Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun aparmışq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətlərimiz əlavə olaraq hesabatımızın "Maliyyə Hesabatlarının Auditinə görə Auditorun məsuliyyəti" bölməsində təsvir edilir. Biz maliyyə hesabatlarının auditinə aid olan etik normalar üzrə Mühasiblərin Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının mühasiblər üçün dərc etdiyi "Etika məcəlləsinin" (MBESS məcəlləsi) tələblərinə uyğun olaraq Cəmiyyətdən asılı deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi və MBESS məcəlləsinin tələblərini yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmak üçün yetərli və münasibdir.

Digər Qeyd

Cəmiyyətin 31 dekabr 2022-ci il tarixində bitən il üzrə MHBS-ə uyğun hazırlanmış maliyyə hesabatları digər auditor tərəfindən audit edilmişdir və həmin auditor bu maliyyə hesabatları üzrə müsbət rəy bildirmişdir.

Maliyyə Hesabatlarına görə Rəhbərliyin və İqtisadi Subyektin idarə Edilməsinə Cavabdeh olan Səlahiyyətli Şəxslərin Məsuliyyəti

Rəhbərlik bu maliyyə hesabatlarının Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrincə, dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhrif olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırladığı zaman, rəhbərlik Cəmiyyəti ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativ olmadığı halda, rəhbərlik Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçutunun fasiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

İqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslər Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının hazırlanması prosesinə nəzarət edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə Hesabatlarının Auditinə görə Auditorun Məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz təqdim edilmiş maliyyə hesabatlarında bir tam kimi, saxtakarlıq və ya xətalar nəticəsində, əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kafi əminlik əldə etmək və rəyimiz daxil olan auditor hesabatını dərc etməkdir. Kafi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin bu səviyyədə olan əminlik də əhəmiyyətli təhriflər mövcud olduğu hallarda, BAS-lara uyğun olaraq aparılmış auditin belə təhrifləri həmişə aşkarlayacağına zəmanət vermir. Təhriflər saxtakarlıq və ya səhvər nəticəsində yarana bilər və ayrılıqda yaxud məcmu olaraq, istifadəçilərin belə edilmiş maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmə ehtimalı olduğu halda, əhəmiyyətli hesab edilir.

BAS-ların tələblərinə uyğun olaraq aparılan auditin bir hissəsi kimi biz audit aparılan zaman peşəkar mühakimə tətbiq edirik və peşəkar skeptisizm nümayiş etdiririk. Biz həmçinin:

- Maliyyə hesabatlarında saxtakarlıq və ya xətalar nəticəsində əhəmiyyətli təhriflər risklərini müəyyən edib qiymətləndiririk, bu risklərə cavab verən audit prosedurlarını layihələndirib həyata keçiririk və rəyimizi əsaslandırmak üçün yetərli və münasib audit sübutlarını əldə edirik. Saxtakarlıq nəticəsində əhəmiyyətli təhrifi aşkarlamamaq riski xətalar nəticəsindəkindən daha yüksəkdir, çünki saxtakarlıq sözləşmə, dələduzluq, qərəzli hərəkətsizlik, həqiqətə uyğun olmayan məlumatlardan və ya daxili nəzarətin kobudcasına pozulmasından ibarət ola bilər;
- Cəmiyyətin daxili nəzarətin səmərəliliyinə dair rəy bildirmək məqsədi üçün olmamaq şərtilə, bu şəraitlərdə uyğun olan audit prosedurlarını layihələndirmək üçün auditə aid daxili nəzarəti başa düşürük;
- İstifadə edilmiş uçot siyasetinin uyğunluğunu və rəhbərlik tərəfindən həyata keçirilən uçot qiymətləndirmələrinin və əlaqəli məlumatların açıqlanmasının məntiqliliyini qiymətləndiririk;
- Mühasibat uçotunun fasılısızlık prinsipinin rəhbərlik tərəfindən istifadə edilməsinin uyğunluğuna və əldə edilən audit sübutlarının əsasında Cəmiyyətin fəaliyyətini fasılısız davam etmək imkanını ciddi şübhə altına qoya bilən hadisələrlə və ya şəraitlərlə bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmadığına dair nəticə çıxarıırıq. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu haqqında nəticə çıxardığımız halda, auditor hesabatımızda maliyyə hesabatlarındakı əlaqəli məlumatların açıqlanmasına diqqət yetirməliyik və ya belə məlumatların açıqlanması kifayət olmadığı halda, rəyimizə dəyişiklik etməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatımızın tarixinədə əldə edilən audit sübutlarına əsaslanmalıdır. Lakin sonrakı hadisələr və ya şəraitlər Cəmiyyətin fasılısız fəaliyyətinin dayandırılmasına səbəb ola bilər;
- Məlumatların açıqlanması da daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, habelə əsas əməliyyatların və hadisələrin maliyyə hesabatlarında ədalətli təqdim edilib-edilmədiyini qiymətləndiririk.

Biz iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərə digər məsələlərlə yanaşı auditin planlaşdırılmış həcmi və müddətləri, habelə əhəmiyyətli audit sübutları, o cümlədən audit apardığımız zaman daxili nəzarətdə aşkar etdiyimiz əhəmiyyətli çatışmazlıqlar haqqında məlumat veriririk.

Biz həmçinin iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərə bəyanat veririk ki, müstəqilliyə və müstəqilliyimə təsir etməsi əsaslandırılmış şəkildə güman edilən bütün əlaqələr və digər məsələlərə, habelə müvafiq olduğunda əlaqəli qorunma tədbirləri haqqında məlumat verməyimizə dair müvafiq etik normalarına riayət etmişik.

Cəmiyyətin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərin nəzərinə çatdırılmış məsələlərdən biz cari dövr üzrə maliyyə hesabatlarının ən əhəmiyyətli və bu səbəbdən əsas audit məsələləri olanları müəyyən edirik. Bu məsələnin ictimaiyyətə açıqlanmasına qanun və ya qaydalarla yol verilmədiyi halda və ya, çox nadir hallarda, məsələ haqqında hesabatda məlumat vermənin mənfi təsirlərinin onun ictimaiyyət üçün faydalardan çıxarılmış şəkildə güman edildiyinə görə biz bu məsələ haqqında hesabatımızda məlumatın verilməməsini qərara almadığımız halda, biz bu məsələləri auditor hesabatında təsvir edirik.

UHY AUDIT LLC

28 mart 2024-cü il

Bakı, Azərbaycan Respublikası

BOKT "FALCON FINANCE" MMC
Maliyyə Vəziyyəti haqqında Hesabat
(Azərbaycan Manatı ilə)

	Qeyd	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il (yenidən təqdim edilmiş)
Aktivlər			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7	48,993	32,825
Müştərilərə verilmiş kreditlər	8	5,986,165	2,945,459
Bina, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər	9	46,776	43,999
Digər aktivlər	10	105,994	34,674
Cəmi aktivlər		6,187,928	3,056,957
Öhdəliklər və Kapital			
Öhdəliklər			
Müddətli borc öhdəlikləri	11	374,255	729,799
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	12	704,629	-
Əlaqəli tərəflər qarşısında öhdəliklər	13	833,261	833,261
Cari mənfəət vergisi öhdəliyi	19	11,695	5,333
Digər öhdəliklər	14	2,974,960	508,863
Cəmi öhdəliklər		4,898,800	2,077,256
Kapital			
Nizamnamə kapitalı	15	1,000,000	1,000,000
Bölüşdürülməmiş mənfəət		289,128	(20,299)
Cəmi kapital		1,289,128	979,701
Cəmi öhdəliklər və kapital		6,187,928	3,056,957

28 mart 2024-cü il tarixində İdarə Heyəti adından təsdiq edilmiş və imzalanmışdır.

Fərid Muradov
Direktor

Gülər Muradova
Maliyyə Direktoru

BOKT "FALCON FINANCE" MMC
Məcmu Gəlirlər haqqında Hesabat
(Azərbaycan Manatı ilə)

Qeyd	31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il	31 dekabr 2022-ci il tarixində bitən il (yenidən təqdim edilmiş)
Effektiv faiz dərəcəsi metodunu tətbiq etməklə hesablanmış faiz gəliri	16	1,546,673
Faiz xərci	16	(154,172)
Faiz yaradan aktivlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat ayırmalarından əvvəl xalis faiz gəliri		1,392,501
Faiz yaradan aktivlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat ayırmaları	8	(165,386)
Xalis faiz gəliri		1,227,115
Haqq və komissiya gəlirləri	17	37,269
Haqq və komissiya xərcləri	17	(58,269)
Inzibati və digər əməliyyat xərcləri	18	(800,330)
Mənfəət vergisindən əvvəl mənfəət		405,785
Mənfəət vergisi xərci	19	(96,358)
İl üzrə mənfəət		309,427
Digər ümumi gəlir		-
İl üzrə cəmi ümumi gəlir		309,427
		21,107

28 mart 2024-cü il tarixində İdara Heyəti adından təsdiq edilmiş və imzalanmışdır.

Fərid Muradov
Direktor

Gülər Muradova
Maliyyə Direktoru

BOKT "FALCON FINANCE" MMC
Kapitalda Dəyişikliklər haqqında Hesabat
(Azərbaycan Manatı ilə)

	Nizamnamə kapitalı	Bölüşdürülməmiş mənfəət	Cəmi kapital
1 yanvar 2022-ci il tarixinə (yenidən təqdim edilmiş)	500,000	(41,406)	458,594
İl üzrə cəmi məcmu gəlir	-	21,107	21,107
Nizamnamə kapitalının artırılması	500,000	-	500,000
31 dekabr 2022-ci il tarixinə (yenidən təqdim edilmiş)	1,000,000	(20,299)	979,701
İl üzrə cəmi məcmu gəlir	-	309,427	309,427
31 dekabr 2023-cü il tarixinə	1,000,000	289,128	1,289,128

28 mart 2024-cü il tarixində İdarə Heyəti adından təsdiq edilmiş və imzalanmışdır.

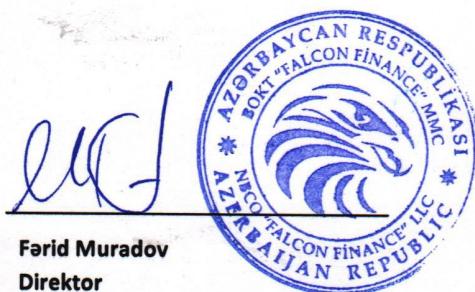
Fərid Muradov
Direktor

Güler Muradova
Maliyyə Direktoru

BOKT "FALCON FINANCE" MMC
Pul Vəsaitlərinin Hərəkəti haqqında Hesabat
(Azərbaycan Manatı ilə)

Qeyd	31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il	31 dekabr 2022-ci il tarixində bitən il (yenidən təqdim edilmiş)
Əməliyyat fəaliyyəti ilə bağlı pul axınları		
Əldə edilmiş faiz gəliri	16	2,443,169
Ödənilmiş faiz xərci	16	(149,766)
Əldə edilmiş haqq və komissiyalar	17	33,825
Ödənilmiş haqq və komissiyalar	17	(58,269)
Ödənilmiş əməliyyat xərcləri	18	(769,332)
Ödənilmiş mənfəət vergisi	19	(89,996)
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyətindən daxil olan xalis pul axınları		1,409,631
		130,262
Əməliyyat aktivlərində xalis (artım)/azalma:		
Müştərilərə verilmiş kreditlər	8	(3,163,915)
Digər aktivlər	10	(70,385)
Əməliyyat öhdəliklərində xalis artım/(azalma):		
Digər öhdəliklər	14	1,510,096
Əməliyyat fəaliyyətinə yönəldilmiş xalis pul axınları		(314,573)
		(1,205,134)
İnvestisiya fəaliyyəti ilə bağlı pul axınları		
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin əldə edilməsi	9	(13,938)
İnvestisiya fəaliyyətinə yönəldilmiş xalis pul axınları		(13,938)
		(11,263)
Maliyyə fəaliyyət ilə bağlı pul axınları		
Ödənilmiş kapital	15	-
Əlaqəli tərəflərdən alınmış vəsaitlər	13	-
Əlaqəli tərəflərə geri ödənilmiş vəsaitlər	13	-
Korporativ istiqrazların emissiyası	12	700,000
Müddətli borc öhdəliklərinin daxilolması	11	-
Müddətli borc öhdəliklərinin ödənilməsi	11	(355,321)
Maliyyə fəaliyyətindən daxil olan xalis pul axınları		344,679
		1,181,745
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərində xalis artım/(azalma)		
İlin əvvəlinə pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7	32,825
İlin sonuna pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7	48,993
		32,825

28 mart 2024-cü il tarixində İdara Heyəti adından təsdiq edilmiş və imzalanmışdır.

Fərid Muradov
Direktor

Güler Muradova
Maliyyə Direktoru

1 Cəmiyyət və Onun Fəaliyyəti

"Falcon Finance" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti (bundan sonra "Cəmiyyət") 27 may 2013-cü il tarixində VÖEN 2002647911 qeydiyyat nömrəsi ilə Azərbaycan Respublikasının Vergilər Nazirliyinin Bakı şəhər Vergilər Departamentində qeydiyyatdan keçmiş Bank Olmayan Kredit Təşkilatıdır. Cəmiyyət, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı ("ARMB") tərəfindən tənzimlənir və BKT-16 sayılı xüsusi lisensiya nomrəsi əsasında öz fəaliyyətini həyata keçirir. Cəmiyyətin əsas fəaliyyəti kreditlərin təqdim edilməsindən ibarətdir. Mövcud lisensiya əsasında Cəmiyyət girov qismində pul əmanətləri almaq hüququ yoxdur.

31 dekabr 2023-cü il tarixinə Cəmiyyətin 25 nəfər əməkdaşı (31 dekabr 2022-ci il: 23 nəfər) olmuşdur.

Cəmiyyətin hüquqi ünvanı və fəaliyyət yeri. Cəmiyyətin hüquqi və faktiki ünvanı Əhməd Rəcəbli küçəsi 156, Nərimanov rayonu, Bakı, Azərbaycan Respublikasıdır.

31 dekabr 2023-cü və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə Cəmiyyətin payları aşağıdakı səhmdarlara məxsus olmuşdur:

Səhmdarlar	31 dekabr 2023-cü il tarixinə paylar	31 dekabr 2022-ci il tarixinə paylar
	%	%
Tağıyev Vüsal Nizami oğlu	50.00	50.00
Salmanova Brilyant Mirhəbib qızı	50.00	50.00
	100.00	100.00

2 Cəmiyyətin Əməliyyat Mühiyi

Cəmiyyət fəaliyyətini Azərbaycan Respublikasında həyata keçirir.

Azərbaycanın əsas ixrac və fiskal gəlir mənbəyi kimi karbohidrogenlardən asılılığı 2023-cü ildə də davam etmişdir. Yüksək neft və qaz qiymətləri güclü xarici mövqeni qoruyub saxlamışdır. Ticarət balansı yaxşılaşaraq 2022-ci ildə ÜDM-nin 29.8 faizinə (2021-ci ildəki 15.1 faizdən) profisitə çatmışdır və 2023-cü ildə güclü olaraq qalır.

Bununla belə, qeyri-neft-qaz sektorunun əksər sahələri 2023-cü ildə artımı davam etdirərək 6.5% səviyyəsinə çatmışdır. Ən yüksək artım turizmdə (32.6%) olmuşdur ki, bu da Ölkədə bu sektorun pandemiyanın sonrakı sürətli inkişafı ilə bağlıdır.

İnvestisiya artımı, əsasən azad edilmiş ərazilərin və enerji sektorunun yenidən qurulmasına yönəldilmiş dövlət sərmayəsi ilə dəstəklənərək güclü olaraq qalmışdır. Əsasən dövlət sektorunun investisiyaları hesabına idxl 29 faiz artaraq, 2023-cü ilin birinci yarısında ticarət profisiti ÜDM-nin 27.5 faizini təşkil etmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı ("ARMB") 2023-cü ildə də inflasiyaya qarşı pul siyaseti səylərini davam etdirmişdir. 2022-ci ilin dekabrında kəskin artaraq 14.4 faizə çatan inflasiya ərzaq, qeyri-ərzaq və xidmətlərin qiymətlərində geniş əsaslı azalma nəticəsində 2023-cü ilin oktyabr ayında 3.9 faizə enmişdir. Ümumilikdə inflasiya 2022-ci ilin dekabrında 14 faizdən 2023-cü ilin oktyabrında 3.8 faizə enmişdir.

Inflasiyanın azalması və müsbət real faiz dərəcəsini nəzərə alaraq, ARMB 2021-ci ilin ortalarından 2023-cü ilin may ayına qədər 9 faizə yüksəldilmiş uçot faiz dərəcəsini 2023-cü ilin noyabr ayında 50 bənd azaldaraq 8.5 faizə endirmişdir.

ARMB həmçinin bank sektorundan artıq likvidliyi aradan qaldırmaq üçün ehtiyat tələblərini əhəmiyyətli dərəcədə artırılmışdır.

2022-ci ilin avqust ayından 2023-cü ilin avqust ayınadək ARMB milli və xarici valyutalarda məcburi ehtiyatları artırılmışdır.

2 Cəmiyyətin Əməliyyat Mühiti (davamı)

2023-cü ildə Azərbaycanın kredit reytingi "Standard & Poor's" agentliyi tərəfindən "sabit" proqnozla "BB+", "Moody's" agentliyi tərəfindən sabit proqnozla "Ba1" səviyyəsində və Fitch Ratings agentliyi tərəfindən müsbət proqnozla "BB+" səviyyəsində olmuşdur.

Ümumilikdə, 2023-cü ildə Azərbaycan iqtisadiyyatı qlobal geosiyasi və geoiqtisadi risklərin yaratdığı qeyri-müəyyənliliklər, zəif qlobal iqtisadi aktivlik, enerji daşıyıcılarının qiymətlərindəki dəyişkənlilik, o cümlədən yüksək infliyasiya təzyiqləri kimi risklərlə üzləşmişdir. Ukrayna və Qəzzada hərbi əməliyyatların intensivləşməsi, karbohidrogen qiymətlərinin və tələbatının yüksəlməsi fonunda, bir tərəfdən ixracın və fiskal gəlirlərin artmasına əlavərişli şərait, digər tərəfdən isə ərzaq qiymətlərinin yüksəlməsi fonunda, ərzaq təhlükəsizliyi və infliyasiya riski yaradır. Əmtəə qiymətlərinin dəyişkənlüyü də oxşar risklər yaradır. Bununla belə, qlobal geosiyasi və geoiqtisadi vəziyyətlə bağlı qeyri-müəyyənliliklər, yüksək qlobal infliyasiya səviyyəsi risk olaraq qalsa da, xarici ticarət profisi və strateji vallyuta ehtiyatlarının artması makroiqtisadi sabitliyi qorumağa imkan verir.

Cəmiyyətin rəhbərliyi makro iqtisadi mühitdə baş verən prosesləri müşahidə edir və yaxın gələcəkdə Cəmiyyətin strategiyasının dayanıqlı inkişafını təmin etmək üçün zəruri hesab etdiyi qabaqlayıcı tədbirlər görür.

Buna baxmayaraq, mövcud iqtisadi vəziyyətin gələcək təsirini qabaqcadan proqnozlaşdırmaq nisbətən mürəkkəb olduğuna görə rəhbərliyin iqtisadi mühitlə bağlı cari proqnozları və təxminləri faktiki nəticələrdən fərqli ola bilər.

3 Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi

Maliyyə Hesabatlarının tərtib edilməsinin əsas prinsipləri. Hazırkı maliyyə hesabatları (bundan sonra "maliyyə hesabatları") Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına ("MHBS") uyğun olaraq hazırlanmışdır. Hazırkı maliyyə hesabatlarında hesabat tarixi 31 dekabr tarixidir. Hazırkı maliyyə hesabatları, başqa cür qeyd edilmədiyi halda, tarixi dəyər prinsipi əsasında hazırlanmışdır.

Təqdimat vallyutası. Hazırkı maliyyə hesabatlarında, başqa cür qeyd edilmədiyi halda, bütün məbləğlər Cəmiyyətin təqdimat və funksional vallyutası olan Azərbaycan manatı ("AZN") ilə ifadə edilmişdir. Bundan əlavə, uçot siyasetini tətbiq edərkən rəhbərlik öz mülahizələrini irəli surməlidir.

Daha yüksək mülahizə tələb edən və ya mürəkkəb olan sahələr, həmçinin maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün ehtimal və təxminlərin əhəmiyyətli olduğu sahələr 4 sayılı Qeyddə açıqlanır.

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdakı maddələrin likvidlik ardıcılığı ilə təqdim edilməsi. Cəmiyyət üçün dəqiqliyən edilə bilən əməliyyat dövrü olmadığına görə o, cari və uzunmüddətli aktiv və öhdəlikləri maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda ayrıca göstərmir. Bunun əvəzində maliyyə aktiv və öhdəliklərin gözlənilən ödəmə müddətlərinə görə təhlili 22 sayılı Qeyddə təqdim olunur.

Əvvəlki hesabat dövrü üzrə maliyyə hesabatlarındakı uyğunsuzluqların düzəldilməsi. Cəmiyyətin rəhbərliyi tərəfindən 31 dekabr 2022-ci il tarixində bitən il üzrə MHBS-ə uyğun hazırlanmış maliyyə hesabatlarında aşağıdakı uyğunsuzluqlar aşkar edilmişdir. Bu uyğunsuzluqlara onların təsirinə məruz qalmış hər bir maliyyə hesabatı sətrinin əvvəlki dövr üzrə məbləğinə yenidən təqdim edilmə yolu ilə düzəliş edilmişdir:

Kapitala təsir (kapitalda artım/(azalma))	31 dekabr 2022-ci il	1 yanvar 2022-ci il
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	(3,381)	-
Müştərilərə verilmiş kreditlər	(39,598)	(65,626)
Bina, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər	(1,087)	-
Avans ödənişləri	(11,105)	(8,760)
Istifadə hüququ üzrə aktivlər	(316,640)	-
Digər aktivlər	3,025	(30)
Cəmi aktivlər	(368,786)	(74,416)

3 Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi (davamı)

Kapitala təsir (kapitalda artım/(azalma))	31 dekabr 2022-ci il	1 yanvar 2022-ci il
Term borrowings	1,053	-
Əlaqəli tərəflər qarşısında öhdəliklər	(1,009)	(88,772)
İcarə öhdəlikləri	(316,640)	-
Cari mənfəət vergisi öhdəliyi	(11,844)	(29,770)
Deferred tax liability	(12,810)	(2,461)
Digər öhdəliklər	89,857	88,772
Cəmi öhdəliklər	(251,393)	(32,231)
Kapitala xalis təsir	(117,393)	(42,185)

Məcmu gəlirlər haqqında hesabata təsir (mənfəətdə artım/(azalma))	31 dekabr 2022-ci il tarixində bitən il
Effektiv faiz dərəcəsi metodunu tətbiq etməklə hesablanmış faiz gəliri	89,050
Faiz xərci	1,978
Faiz yaradan aktivlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat ayırmaları	(10,935)
Haqq və komissiya gəlirləri	(93,664)
Haqq və komissiya xərcləri	(1,918)
Digər gəlir	(34,984)
İnzibati və digər əməliyyat xərcləri	(2,376)
Mənfəət vergisi xərci	5,248
İl üzrə mənfəətə xalis təsir	(47,601)
Digər məcmu zərər	3,381
İl üzrə cəmi ümumi gəlirə xalis təsir	(44,220)

COVID-19 pandemiyasının təsiri. Cəmiyyət pandemiyanın və dəyişən mikro və makro iqtisadi şərtlərin onun fəaliyyətinə, maliyyə vəziyyətinə və maliyyə nəticələrinə təsirlərini qiymətləndirməyə davam edir.

Maliyyə alətləri - əsas qiymətləndirme üsulları. Ədalətli dəyər qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları arasında könüllü şəkildə əməliyyat həyata keçirilərkən aktivləri satmaq üçün alınacaq və öhdəliyi ötürürkən ödəniləcək dəyərdir. Ədalətli dəyər ən yaxşı olaraq fəal bazarda alınıb satılıb bilən qiymət ilə təsdiqlənir. Fəal bazar qiymətlər haqqında davamlı olaraq məlumat əldə etmək üçün aktiv və öhdəliklər üzrə əməliyyatların kifayət qədər tez müddətdə və hacmdə həyata keçirildiyi bazardır. Fəal bazarda alınıb satılan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri ayrı-ayrı aktiv və ya öhdəliklərin bazar qiymətinin müəssisənin istifadəsində olan aktiv və ya öhdəliklərin miqdarına hasılı nəticəsində alınan məbləğ kimi ölçülür. Bu hal hətta bazarın normal gündəlik ticarət dövriyyəsi müəssisənin istifadəsində olan aktiv və öhdəliklərin qarşılılanması üçün kifayət qədər olmadıqda və bir əməliyyat üzrə mövqelərin satılması üçün sifarişlərin yerləşdirilməsi bazar qiymətinə təsir etdiyidə baş verir.

Əməliyyatın qiyməti haqqında bazar məlumatı olmayan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini müəyyən etmək üçün pul axınlarının diskontlaşdırılması modelindən, həmçinin bazar şərtləri ilə həyata keçirilən analoji əməliyyatlar haqqında məlumatlara və ya investisiya olunan müəssisələrin cari dəyərinə əsaslanan modellərdən istifadə edilir. Ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi nəticələri aşağıda göstərildiyi kimi ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələrinə görə təhlili edilir:

- 1-ci Səviyyəyə oxşar aktivlər və ya öhdəliklər üçün aktiv bazarlarda kotirovka olunan (düzəliş edilməyən) qiymətlər ilə qiymətləndirmələr aiddir;
- 2-ci Səviyyəyə aktiv və ya öhdəlik üçün birbaşa (yəni, qiymətlər) və ya dolayısı ilə (yəni, qiymətlər əsasında hesablananlar) müşahidə edilə bilən əhəmiyyətli ilkin məlumatların istifadə edildiyi qiymətləndirmə üsulları ilə qiymətləndirmələr aiddir; və
- 3-cü Səviyyəyə aid olan qiymətləndirmələr yalnız müşahidə oluna bilən bazar məlumatlarına əsaslanır (yəni, qiymətləndirmə üçün əhəmiyyətli həcmdə müşahidə oluna bilməyən ilkin məlumatlar tələb edilir).

3 Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi (davamı)

Ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələri arasında köçürmələr hesabat dövrünün sonunda baş vermiş hesab edilir.

Əməliyyat xərcləri əlavə xərcləri eks etdirir və birbaşa olaraq maliyyə alətinin alış, buraxılması və ya satışı ilə əlaqəlidir. Əlavə xərc əməliyyat həyata keçirilmədiyi təqdirdə yaranmayan xərclərdir. Əməliyyat xərclərinə agentlər (satış üzrə agentlər kimi fəaliyyət göstərən işçilər daxil olmaqla), məsləhətçilərə, brokerlərə və dilerlərə ödənilmiş haqq və komissiyalar, tənzimləyici orqanlar və fond birjalarına ödəmələr, eləcə də mülkiyyət hüququnun köçürülməsi üzrə vergilər və rüsumlar daxildir. Əməliyyat xərclərinə borc öhdəlikləri üzrə mükafat və ya diskontlar, maliyyələşdirmə xərcləri, daxili inzibati və ya saxlama xərcləri daxil edilmir.

Amortizasiya olunmuş dəyər (AC) əsas məbləğ üzrə ödənişlərin çıxılmasından və hesablanmış faizlərin əlavə edilməsindən, maliyyə aktivləri üçün isə gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyatın çıxılmasından sonra maliyyə alətinin ilkin tanınma zamanı qeydə alınan dəyəridir. Hesablanmış faizlər ilkin tanınma zamanı təxirə salılmış əməliyyat xərclərinin və effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə etməklə ödənilməli məbləğ üzrə hər hansı mükafat və ya diskontun amortizasiyası daxildir.

Hesablanmış faiz gəlirləri və faiz xərcləri, o cümlədən hesablanmış kupon gəlirləri və amortizasiya edilmiş diskont və ya mükafat (o cümlədən təqdim olunma zamanı təxirə salılmış komissiyalar, əgər varsa) ayrıca göstərilmir və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda müvafiq maddələrin balans dəyərində eks olunur.

Effektiv faiz metodu maliyyə alətinin balans dəyəri üzrə sabit faiz dərəcəsinin (effektiv faiz dərəcəsi) təmin edilməsi üçün faiz gəlirləri və ya xərclərinin müvafiq dövr ərzində uçota alınması metodudur. Effektiv faiz dərəcəsi gələcək pul ödənişləri və ya daxil olmalarını (kreditlər üzrə gələcək zərərlər istisna olmaqla) maliyyə alətinin fəaliyyət müddəti və ya daha qısa müddət ərzində maliyyə alətinin ümumi balans dəyərinə diskontlaşdırın dərəcədir.

Effektiv faiz dərəcəsi maliyyə aləti üçün nəzərdə tutulan dəyişkən faiz dərəcəsi üzrə kredit spredini eks etdirən mükafatlar və ya diskont və yaxud bazar qiymətlərindən asılı olaraq müəyyən edilməyən digər dəyişkən amillər istisna olmaqla, faiz dərəcələrinin növbəti dəyişdirilmə tarixinə qədər dəyişkən faizli alətlər üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətini diskont etmək üçün istifadə edilir. Belə mükafatlar və ya diskontlar maliyyə alətinin gözlənilən tədavül müddəti ərzində amortizasiya edilir. Diskont dəyərinin hesablanması müqavilə tərəfləri arasında ödənilmiş və ya alınmış effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsini təşkil edən bütün komissiyalar daxildir.

Maliyyə alətləri – ilkin tanınma. Bütün maliyyə alətləri əməliyyat xərcləri də daxil olmaqla, ilkin olaraq ədalətli dəyərlə tanınır. İlkin tanınma zamanı ədalətli dəyər ən yaxşı olaraq əməliyyat qiyməti ilə təsdiqlənir. İlkin tanınma zamanı gəlir və ya zərər yalnız ədalətli dəyər ilə əməliyyat qiyməti arasında fərq olduqda qeydə alınır. Əməliyyat qiyməti eyni maliyyə aləti ilə aparılan digər müşahidə oluna bilən cari bazar əməliyyatları və ya əsas məlumat kimi yalnız müşahidə edilə bilən bazarların məlumatlarını istifadə edən qiymətləndirmə modeli ilə təsdiqlənir.

İlkin tanınmadan sonra amortizasiya olunmuş dəyərlər qiymətləndirilən maliyyə aktivləri üzrə gözlənilən kredit zərərləri üçün ehtiyat tanınır və bu da aktivin ilkin tanınmasından dərhal sonra zərərin tanınması ilə nəticələnir.

Qanunvericilik və ya ümumi qəbul edilmiş bazar qaydaları ilə müəyyən edilmiş vaxt çərçivəsində təchiz olunması nəzərdə tutulan maliyyə aktivlərinin bütün digər alış və satışları ("standart şərtlər" əsasında alış və satışlar), Cəmiyyətin maliyyə aktivini almaq və ya satmaq öhdəliyini qəbul etdiyi əməliyyat tarixində qeydə alınır. Alış üzrə bütün digər əməliyyatlar Cəmiyyətin həmin maliyyə aləti üzrə müqavilə tərəfi olduğu halda tanınır.

Maliyyə aktivləri – təsnifləşdirmə və sonrakı qiymətləndirmə

Qiymətləndirmə kateqoriyaları. Cəmiyyət maliyyə aktivlərini amortizasiya olunmuş dəyərlə təsnifləşdirir və ölçür. Borc maliyyə aktivlərinin təsnifləşdirilməsi və sonrakı dövrdə ölçülməsi: (i) müvafiq aktivlər portfelinin idarə olunması üçün Cəmiyyətin biznes modelindən və (ii) aktiv üzrə pul axınlarının xüsusiyyətindən asılıdır.

Biznes model. Biznes model Cəmiyyətin nağd pul axınları əldə etməsi məqsədilə portfelin idarə edilməsi üçün istifadə etdiyi metodu eks etdirir və Cəmiyyətin məqsədinin:

3 Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi (davamı)

(i) aktivlərdən yalnız müqavilə üzrə nağd pul axınlarının əldə edilməsi ("müqavilə üzrə nağd pul axınlarının əldə edilməsi üçün aktivin saxlanılması") və ya (ii) müqavilədə nəzərdə tutulan və aktivlərin satışından yaranan nağd pul axınlarının əldə edilməsi ("müqavilə üzrə nağd pul axınlarının əldə edilməsi və maliyyə aktivlərinin satılması üçün aktivlərin saxlanılması") olub-olmadığını müəyyən edir, (i) və (ii) bəndlər tətbiq edilmədikdə, maliyyə aktivləri "digər" biznes modellərə aid edilir və ədalətli dəyəri mənafət və ya zərərdə tanınan ("FVTPL") aktivlər kateqoriyasında ölçülür. *Pul axınlarının xüsusiyyətləri.* Biznes model müqavilə üzrə pul axınlarının əldə edilməsi və ya müqavilə üzrə pul axınlarının əldə edilməsini və maliyyə aktivlərinin satılması üçün saxlanılmasını nəzərdə tutduqda, Cəmiyyət pul axınlarının yalnız əsas borc və faiz ödənişlərindən ibarət olub-olmadığını qiymətləndirir (SPPI təhlili).

Yenidən təsnifləşdirilmə. Maliyyə aktivlərinin idarə edilməsi üzrə biznes model tam dəyişdirildikdə, bütün maliyyə alətləri yenidən təsnifləşdirilir. Aktivlərin yenidən təsnifləşdirilməsi perspektiv qaydada - biznes modeldəki dəyişiklikdən sonrakı ilk hesabat dövrünün əvvəlindən tətbiq edilir. Cəmiyyət cari və müqayisəli dövr ərzində öz biznes modelini dəyişdirməmiş və maliyyə aktivlərini yenidən təsnifləşdirməmişdir.

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi. Cəmiyyət hər bir hesabat tarixində amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülmüş borc alətləri üzrə gözlənilən kredit zərərlərini (GKZ) qiymətləndirir və kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatı tanır. Gözlənilən kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsi aşağıdakılardır: (i) bir sırada mümkün nəticələrin qiymətləndirilməsi yolu ilə müəyyən edilmiş obyektiv və ehtimal ilə ölçülmüş məbləğ, (ii) pulun zaman dəyəri və (iii) hesabat tarixində keçmiş hadisələr, cari şərtlər və proqnozlaşdırılan gələcək iqtisadi vəziyyət haqqında artıq xərc çəkmədən və ya çalışmadan əldə edilə bilən əsaslandırılmış və təsdiqlənmiş məlumat. Amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülen borc alətləri gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyat çıxılmaqla, maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda göstərilir.

Cəmiyyət maliyyə aktivlərinin ilkin tanınmasından etibarən kredit keyfiyyətindəki dəyişikliklərə əsaslanaraq üç mərhələli dəyərsizləşmə modeli tətbiq edir. Ilkin tanınma zamanı dəyərsizləşməmiş maliyyə aləti 1-ci Mərhələyə təsnifləşdirilir. 1-ci Mərhələdə maliyyə aktivləri üzrə GKZ növbəti 12 ay ərzində və ya müqavilədə nəzərdə tutulan ödəniş tarixinə qədər (12 ay bitənə qədər) baş verə bilən defolt hadisələri nəticəsində yaranmış bütöv müddət üçün GKZ ("12 aylıq GKZ") məbləğində qiymətləndirilir. Cəmiyyət ilkin tanınma vaxtından etibarən kredit riskində əhəmiyyətli dərəcədə artımın ("SICR") baş verdiyini müəyyən edərsə, aktiv 2-ci Mərhələyə köçürülrə və həmin aktiv üzrə GKZ bütöv müddət üçün GKZ əsasında, yəni müqavilədə göstərilən ödəmə tarixinə qədər, lakin gözlənilən hər hansı qabaqcadan ödənişləri nəzərə almaqla ("bütöv müddət üçün GKZ") qiymətləndirilir. Kredit riskində əhəmiyyətli dərəcədə artımın baş vermasının Cəmiyyət tərəfindən müəyyən edilməsi qaydası 22 sayılı Qeyddə təqdim edilir. Cəmiyyət maliyyə aktivinin dəyərsizləşməsinə müəyyən edərsə aktiv 3-cü Mərhələyə köçürülrə və həmin aktiv üzrə GKZ bütöv müddət üçün GKZ kimi qiymətləndirilir. Dəyərsizləşmiş aktivlərin və defolt hadisəsinin Cəmiyyət tərəfindən müəyyən edilməsi qaydası 22 sayılı Qeyddə izah edilir.

Maliyyə aktivlərinin silinməsi. Maliyyə aktivlərini bərpa etmək üçün Cəmiyyətin bütün praktiki imkanları tükəndikdə və Cəmiyyət belə aktivlərin bərpasına dair gözləntilərin əsaslandırılmadığı qənaətinə gəldikdə, maliyyə aktivləri tam və ya qismən silinir. Aktivlərin silinməsi tanınmanın dayandırılmasını əks etdirir. Cəmiyyət müqaviləyə əsasən ödənilməli məbləğləri bərpa etməyə cəhd etdikdə, lakin həmin məbləğlərin bərpası ilə bağlı əsaslandırılmış gözləntiləri olmadiqda, barəsində hələ də məcburi bərpa tədbirləri görülən maliyyə aktivlərini silə bilər.

Maliyyə aktivlərinin tanınmasının dayandırılması. Cəmiyyət aşağıdakı hallarda maliyyə aktivlərinin tanınmasını dayandırır: (a) aktivlər geri alındıqda və ya bu aktivlərlə əlaqədar pul vəsaitlərinin hərəkəti üzrə hüquqların müddəti başa çatdıqda və ya (b) Cəmiyyət maliyyə aktivlərindən daxil olan pul vəsaitlərinin axını üzrə mülkiyyət hüququnu ötürdükdə və ya ötürülmə haqqında müqavilə bağladıqda və bu zaman (i) həmin aktivlərin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün risk və faydaları əsas etibarla başqa tərəfə ötürdükdə və ya (ii) bu aktivlərin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün risk və faydaları əsas etibarla ötürülmədikdə və ya saxlamadiqda, lakin, həmin aktivlər üzrə nəzarət hüququnu özündə saxlamadiqda. Qarşı tərəf satışa məhdudiyyətlər qoymadan aktivləri tam olaraq əlaqəli olmayan üçüncü tərəfə satmaq imkanına malik olmadıqda nəzarəti özündə saxlayır.

3 Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi (davamı)

Maliyyə aktivlərinin modifikasiyası. Cəmiyyət bəzən maliyyə aktivləri üzrə müqavilə şərtlərinə yenidən baxır və ya onları dəyişdirir. Mümkün olduğu hallarda, Cəmiyyət girovu reallaşdırmaq əvəzinə kreditin prolongasiya edilməsinə səy göstərir. Belə səylərə ödəmə şərtlərinin dəyişdirilməsi və ya yeni kredit sazişinin imzalanması daxildir.

Şərtlər yenidən razılışdırıldıqdan sonra bu cür kreditlər artıq gecikmiş sayılır. Rəhbərlik prolongasiya edilmiş kreditlər üzrə bütün şərtlərin yerinə yetirildiyinə və gələcək ödənişlərin icra olunacağına əmin olmaq məqsədilə həmin kreditləri davamlı olaraq təhlil edir. Bu cür kreditlər üçün onların ilkin, yaxud cari effektiv faiz dərəcəsi tətbiq edilməklə hesablanmış fərdi və ya kollektiv şəkildə dəyərsizləşmə üzrə qiymətləndirmə davam etdirilir.

Maliyyə öhdəlikləri – qiymətləndirilmə kateqoriyaları. Maliyyə öhdəlikləri sonradan amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülür.

Maliyyə öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması. Maliyyə öhdəliyinin tanınması öhdəlik icra edildiyi halda dayandırılır (yəni, müqavilədə göstərilən öhdəlik yerinə yetirildikdə, ləğv edildikdə və ya icra müddəti başa çatdıqda).

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə müxbir hesablar üzrə məhdudiyyət qoyulmamış vəsaitlər daxildir. Verilmə tarixində istifadəsinə üç aydan çox müddətə məhdudiyyət qoyulmuş vəsaitlər maliyyə vəziyyəti və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlarda pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə aid edilmir.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri aşağıdakı səbəblərə görə amortizasiya olunmuş dəyərlə qeydə alınır: (i) müqavilə üzrə nağd pul axınlarını əldə etmək məqsədilə saxlanılır və həmin nağd pul axınları yalnız əsas borc və faiz ödənişlərindən ("SPPI") ibarətdir, və (ii) FVTPL kateqoriyasında qiymətləndirilmir.

Müştərilərə verilmiş kreditlər. Müştərilərə verilmiş kreditlər müştərinin kreditini almaq və ya müştəriyə kredit vermək məqsədilə Cəmiyyət tərəfindən müştərilərə avans şəklində nağd pul verildiyi zaman uçota alınır. Biznes model və pul axınlarının xüsusiyyətini nəzərə alaraq, Cəmiyyət müştərilərə verilmiş kreditləri amortizasiya olunmuş dəyərlə təsnifləşdirir.

Dəyərsizləşmə üzrə ehtiyatlar gözlənilən kredit zərərləri üzrə proqnoz modellərə əsasən müəyyən edilir. GKZ-nin qiymətləndirilməsində istifadə edilən ilkin məlumatlar, fərziyyələr və hesablama üsulları haqqında məlumat 22 sayılı Qeyddə göstərilir.

Əmlak və avadanlıqlar. Əmlak və avadanlıqlar hər hansı yiğilmiş amortizasiya və ehtiyac yaranarsa, dəyərsizləşmə üzrə zərərlə çıxılmaqla ilkin dəyərdə uçota alınır.

Kiçik həcmli təmir və xidmət xərcləri çəkildiyi dövrdə xərcə silinir. Əmlak və avadanlıqların əsas hissələrinin əvəz edilməsi xərcləri kapitallaşdırılır və əvəz edilmiş hissələr balansdan silinir.

Rəhbərlik hər bir hesabat dövrünün sonunda əmlak və avadanlıqlar üzrə dəyərsizləşmə əlamətlərinin mövcud olub-olmadığını qiymətləndirir. Əgər bu cür əlamətlər mövcud olarsa, rəhbərlik bərpa edilə bilən dəyəri təxmin edir. Aktivin bərpa edilə bilən dəyəri onun satışı üzrə məsrəflər çıxılmaqla, ədalətli dəyəri və istifadə dəyərindən daha yüksək olan dəyəridir. Aktivin balans dəyəri onun bərpa edilə bilən dəyərinə qədər azaldılır və dəyərsizləşmə zərəri il üzrə mənfəət və ya zərərdə tanınır. Aktivin istifadə dəyərini və ya satış üzrə məsrəflər çıxılmaqla ədalətli dəyərini müəyyən etmək üçün istifadə edilmiş təxminlərdə dəyişiklik baş verdiyi təqdirdə, əvvəlki illərdə tanınmış dəyərsizləşmə zərəri bərpa edilir. Əmlak və avadanlıqların silinməsindən yaranan mənfəət və ya zərər, gəlirin məbləği ilə balans dəyəri arasındaki fərqli kimi müəyyən edilir və il üzrə mənfəət və ya zərərə daxil edilir (sair əməliyyat gəlirləri və ya xərclərinin tərkibində).

Köhnəlmə. Köhnəlmənin hesablanması aktiv istifadə üçün hazır olduğu tarixdən başlanır. Torpaq və başa çatdırılmamış tikililər üçün köhnəlmə hesablanır. Əmlak və avadanlıqların digər komponentləri üzrə köhnəlmə düz xətt metoduna əsasən aşağıdakı ehtimal edilən illik dərəcələr ilə hesablanır:

3 Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi (davamı)

Illiik dərəcələr

Kompüterlər və rabitə avadanlığı	25%
Mebel və qurğular	20%

Əmlak və avadanlığın faydalı istifadə müddəti hər bir hesabat dövrünün sonunda nəzərdən keçirilir və lazım olduqda onların istifadə müddətlərindəki dəyişikliklər sonrakı dövrdən etibarən uçota alınır.

Aktivin artıq köhnəldiyi və istismar müddəti başa çatdığı halda, satış üzrə təxmin edilən xərclər çıxılmaqla, Cəmiyyətin həmin aktivin satışı nəticəsində əldə edəcəyi təxmin edilən məbləğ aktivin qalıq dəyəridir.

Əgər Cəmiyyət aktivlərini fiziki istismar müddətinin sonuna qədər istifadə edəcəyini gözləyərsə və əlavə qalıq dəyərinin mövcud olmadığı nəzərdə tutulursa, aktivin qalıq dəyəri sıfır bərabər olur.

Aktivlərin qalıq dəyəri lazım olduqda hər bir hesabat tarixində nəzərdən keçirilir və dəqiqləşdirilir.

Qeyri-maddi aktivlər. Cəmiyyətin qeyri-maddi aktivləri müəyyən edilmiş faydalı istifadə müddətinə malik olub əsasən kapitallaşdırılmış program təminatından ibarətdir.

Program təminatı üzrə əldə edilmiş lisenziyalar onların alınması və tətbiq edilməsi üçün çəkilmiş xərclərin əsasında kapitallaşdırılır. Program təminatı ilə əlaqədar bütün digər xərclər çəkildiyi zaman xərcə silinir. Kapitallaşdırılmış program təminatı təxmin edilən faydalı istifadə müddəti (5-10 il) ərzində düz xətt metoduna əsasən amortizasiya olunur.

İcarələr. Müqavilənin başlanğıcında Cəmiyyət müqavilənin özünü və ya onun tərkibində icarə olub-olmadığını yəni, müqavilənin özündə müəyyən edilmiş aktivin istifadəsi üzrə nəzarət hüququnun, ödəniş qarşılığında müəyyən vaxt müddəti üçün ötürülməsini nəzərdə tutub-tutmadığını qiymətləndirir.

31 dekabr 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə Cəmiyyətin 16 sayılı MHBS-in icbari şəkildə tətbiqinə məruz qala bilən icarə müqavilələri olmamışdır. Buna görə də, rəhbərlik bütün icarə müqavilələrini 31 dekabr 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərində bitən illər üzrə əməliyyat lizinqi kimi tanımışdır.

Avans ödənişləri. Aktivi əldə etmək üçün avans ödənişləri Cəmiyyət bu aktiv üzərində nəzarət əldə etdikdə və həmin aktivlə bağlı gələcək iqtisadi səmərənin Cəmiyyətə daxil olacağı ehtimal edildikdə aktivin qalıq dəyərinə köçürülür. Digər avans ödənişləri bu ödənişlərin aid olduğu mal və xidmətlər əldə edildikdə mənfəət və ya zərərə silinir.

Əgər avans ödənişinin aid olduğu aktivlər, mallar, yaxud xidmətlərin əldə edilməməsi gözlənilirsə, həmin avans ödənişinin qalıq dəyəri müvafiq şəkildə balansdan silinir və il/dövr üzrə mənfəət və ya zərərdə dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat tanınır. Cəmiyyətin avans ödənişlərinin müddəti bir ildən azdır və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda digər aktivlərin tərkibində tanınmışdır.

Müddətli borc öhdəlikləri. Müddətli borc öhdəliklərinə rezident və qeyri-rezident banklardan, eləcə də digər maliyyə institutlarından müəyyən edilmiş ödəmə müddətləri və sabit faiz dərəcəsi ilə cəlb edilmiş kreditlər daxildir. Müddətli borc öhdəlikləri amortizasiya edilmiş dəyərlə qeydə alınır.

Buraxılmış borc qiymətli kağızları. Buraxılmış borc qiymətli kağızları Cəmiyyət tərəfindən emissiya edilmiş istiqrazlardan ibarətdir. Buraxılmış borc qiymətli kağızları amortizasiya olunmuş dəyərlə uçota alınır.

Nizamnamə kapitalı. Nizamnamə kapitalı səhmdar tərəfindən verilən kapitalın miqdardır. Cəmiyyət öz nizamnamə kapitalını qanuna uyğun olaraq səhmdarın razılığı ilə artırıra və ya azalda bilər.

Dividendlər. Dividendlər elan olunub təsdiqləndiyi dövrde kapitalda qeydə alınır. Hesabat dövründən sonra, lakin maliyyə hesabatlarının təsdiqlənməsindən əvvəl elan edilmiş dividendlər haqqında məlumat "hesabat tarixində sonrakı hadisələr" qeydində açıqlanır.

3 Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi (davamı)

Mənfəətdən dividendlər və digər ödənişlər Cəmiyyətin yerli qanunvericiliyə uyğun hazırlanmış maliyyə hesabatlarına əsasən həyata keçirilir. Azərbaycan qanunvericiliyində cari ilin xalis mənfəəti bölüsdürmənin əsası kimi müəyyən edilir.

Faiz gəlir və xərcinin uçoti. Bütün borc alətləri üzrə faiz gəlirləri və xərcləri effektiv faiz metoduna əsasən hesablama metodu ilə mənfəət və ya zərərdə qeydə alınır. Bu metoda əsasən, faiz gəlirləri və xərclərinə müqavilə tərəfləri arasında ödənilmiş və ya alınmış və effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi olan bütün komissiya və haqlar, sövdələşmə xərcləri, eləcə də bütün digər mükafat və ya güzəştlər daxildir.

Effektiv faiz dərəcəsinə aid olan komissiya haqlarına maliyyə aktivinin yaradılması və ya alınması, yaxud maliyyə öhdəliyinin (məsələn, ödəmə qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi, zəmanətlərin və ya girovun dəyərləndirilməsi və qeydə alınması, maliyyə alətinin təqdim edilməsi şərtlərinin razılışdırılması və sövdələşmə sənədlərinin hazırlanması haqları) buraxılması ilə əlaqədar alınmış və ya ödənilmiş komissiya haqları daxildir.

Bazar faiz dərəcələri ilə kreditlərin verilməsi üzrə öhdəlik üçün Cəmiyyət tərəfindən alınmış komissiya haqları, Cəmiyyətin xüsusi kredit müqaviləsini imzalayağı ehtimal edildikdə və kreditin verilməsindən sonra qısa müddət ərzində onun realizasiyasını planlaşdırıldıqda effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi hesab edilir.

Cəmiyyət kreditlərin verilməsi üzrə öhdəlikləri FVTPL kateqoriyasına aid olunan maliyyə öhdəlikləri kimi təsnifləşdirmir.

Faiz gəlirləri (i) dəyərsizləşmiş maliyyə aktivlərinə çevrilmiş (3-cü Mərhələ), (ii) dəyərsizləşmiş maliyyə aktivi kimi əldə edilmiş aktivlər istisna olmaqla, maliyyə aktivlərinin ümumi balans dəyərinə effektiv faiz dərəcəsini tətbiq etməklə hesablanır. Dəyərsizləşmiş aktivlər üzrə faiz gəlirini hesablayarkən dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat çıxılmaqla, aktivin amortizasiya olunmuş dəyərinə effektiv faiz dərəcəsi tətbiq edilir.

Faiz xərcləri borc öhdəlikləri və buraxılmış borc qiymətli kağızları üzrə hesablanır və məcmu gəlirlər haqqında hesabatın "Faiz xərci" sətrinin tərkibində tanınır.

Haqq və komissiya gəlirləri. Cəmiyyət öz müştərilərinə müştəri hesabları və maliyyə zəmanətləri üzrə müxtəlif əməliyyatlar kimi xidmətlər göstərməkdən haqq və komissiya gəlirləri əldə edir. Haqq və komissiya gəlirləri Cəmiyyətin xidmətlərin göstərilməsi müqabilində almaq hüququna malik olmasına gözlədiyi ödənişi əks etdirən məbləğdə tanınır. İcra öhdəlikləri, habelə onların yerinə yetirilmə müddəti müqavilənin başlangıcında müəyyən edilir.

Əvəzləşdirmə. Maliyyə aktiv və öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi və xalis məbləğin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabata daxil edilməsi, tanınmış məbləğlərin əvəzləşdirilməsi üçün qanunvericiliklə müəyyən edilmiş hüququn, eləcə də əvəzləşdirməni aparmaq və ya aktivi realizasiya edərkən müvafiq öhdəliyi də satmaq niyyətinin mövcud olduğu hallarda həyata keçirilə bilər. Belə əvəzləşdirmə hüququ (a) gələcək hadisələrdən asılı olmamalı və (b) aşağıdakı bütün hallarda hüquqi qüvvəyə malik olmalıdır: (i) adi fəaliyyət gedişində (ii) defolt halı olduqda və (iii) ödəniş qabiliyyəti olmadıqda və ya müflisləşmə baş verdikdə.

Şərti öhdəliklər. Şərti öhdəliklər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilmir, lakin onların ödənilməsi üçün ehtiyatların xərclənməsi ehtimalı az olanda, maliyyə hesabatlarında açıqlanır. Şərti aktivlər maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda əks etdirilmir, lakin onlarla bağlı iqtisadi faydalaların daxil olması ehtimal ediləndə maliyyə hesabatlarında açıqlanır.

İşçi heyəti ilə bağlı xərclər və müvafiq ayırmalar. Əmək haqları, Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunda ödənişlər, məzuniyyət və xəstəlik vərəqələri üzrə illik ödənişlər, mükafatlar və pul şəklində olmayan imtiyazlar Cəmiyyətin işçiləri tərəfindən müvafiq xidmətlər göstərildikdə hesablanır.

Cəmiyyətin yerli qanunvericiliyə uyğun müəyyən edilmiş haqlar üzrə ödənişlərdən başqa pensiya və analoji ödənişləri həyata keçirmək üçün hər hansı hüquqi və ya işgüzar praktikadan yaranan öhdəliyi yoxdur.

3 Əsas Uçot Prinsiplərinin Xülasəsi (davamı)

Mənfəət vergisi. Hazırkı maliyyə hesabatlarında mənfəət vergisi hesabat tarixinə qüvvədə olan və ya qüvvəyə minmiş müvafiq qanunvericiliyə uyğun olaraq hesablanmışdır. Mənfəət vergisi xərci cari və təxirə salınmış mənfəət vergisindən ibarətdir və bu və ya sair dövrə vergi təsiri digər məcmu gəlirlərdə və ya bilavasitə kapitalda uçota alınan əməliyyatlar istisna olmaqla, mənfəət və ya zərər kimi əks etdirilir.

Cari mənfəət vergisi, cari və əvvəlki dövrlər üzrə vergiyə cəlb edilən mənfəət və ya zərər ilə bağlı vergi orqanlarına ödəniləcək və ya onlardan geri alınacaq məbləği təşkil edir.

Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəlik metodundan istifadə etməklə, aktiv və öhdəliklərin vergi bazası və maliyyə hesabatlarında onların balans dəyəri arasında yaranan müvəqqəti fərqlər üçün tam hesablanır.

Təxirə salınmış vergi aktiv, qüvvədə olan və ya hesabat tarixinə qüvvəyə minmiş vergi dərəcələrinə (və qanunvericiliyə) əsasən hesablanır və müvafiq təxirə salınmış vergi aktivinin realizasiya ediləcəyi və ya təxirə salınmış vergi öhdəliyinin yerinə yetiriləcəyi halda tətbiq edilməsi gözlənilir.

Təxirə salınmış vergi aktiv və öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi cari vergi aktivləri və cari vergi öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi üçün qanunvericiliklə müəyyən edilmiş hüquq olduqda, eləcə də qalıqları xalis şəkildə əvəzləşdirmək niyyəti mövcud olduğu halda təxirə salınmış vergi aktiv və öhdəlikləri eyni vergi orqanı tərəfindən vergiyə cəlb edilən müəssisə və ya vergiyə cəlb edilən ayrı-ayrı müəssisələrə tətbiq edilmiş vergilər aid olduqda həyata keçirilə bilər.

Təxirə salınmış vergi aktivləri müvəqqəti fərqlərin istifadə oluna bilməsi üçün vergiyə cəlb edilən mənfəətin əldə edilməsi ehtimalının mövcud olacağı zaman hesablanır. Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəliyi, Cəmiyyətin müvəqqəti fərqlərin bərpası dövrünə nəzarət etməsi və müvəqqəti fərqlərin yaxın gələcəkdə bərpa edilməməsi ehtimal olunan hallar istisna olmaqla, vergiyə cəlb olunan müvəqqəti fərqlər üçün hesablanır.

Mənfəət və ya zərərə daxil olmayan əməliyyatlara aid təxirə salınmış vergi ya digər məcmu gəlirdə, ya da birbaşa kapitalda tanınır.

Mənfəət vergisindən başqa vergilər. Mənfəət vergisindən başqa vergilər əməliyyat xərclərinin tərkibində qeyd edilir.

Xarici valyutanın əvəzləşdirilməsi. Cəmiyyətin funksional valyutası onun fəaliyyət göstərdiyi əsas iqtisadi mühitin valyutası hesab edilir. Cəmiyyətin funksional valyutası və hesabat valyutası Azərbaycan Respublikasının milli valyutası olan Azərbaycan Manatıdır ("AZN").

Monetar aktiv və öhdəliklər, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının ("ARMB") müvafiq hesabat tarixinə qüvvədə olan rəsmi valyuta məzənnəsinə əsasən hər bir müəssisənin funksional valyutaya əvəzləşdirilməsi və ilin sonuna ARMB-nin rəsmi valyuta məzənnəsi ilə xarici valyutada ifadə olunan monetar aktiv və öhdəliklərin hər bir müəssisənin funksional valyutaya əvəzləşdirilməsi nəticəsində yaranan müsbət və mənfi məzənnə fərqləri mənfəət və zərərə aid edilir. Xarici məzənnə fərqlərindən yaranan bütün gəlir və zərərlər mənfəət və ya zərər hesabatında "Xarici valyuta mübadiləsindən yaranan xalis zərər" maddəsində təqdim edilmişdir. İlin sonuna qüvvədə olan valyuta əvəzləşdirilmələri tarixi dəyərdə qiymətləndirilən qeyri-monetar maddələrə tətbiq edilmir. Kapital investisiyaları daxil olmaqla, xarici valyutada ədalətli dəyərdə qiymətləndirilmiş qeyri-monetar maddələr ədalətli dəyərin müəyyən edildiy tarixdə qüvvədə olan məzənnə ilə əvəzləşdirilir. Xarici valyutada ədalətli dəyərdə qiymətləndirilmiş qeyri-monetar maddələr üzrə məzənnə dəyişikliyinin təsiri ədalətli dəyərdən gəlir və ya zərərin bir hissəsi kimi qeyd edilir. İstifadə edilmiş qüvvədə olan valyuta məzənnələri aşağıdakılardır:

Aşağıdakı tarixdə bitən il üzrə

31 dekabr 2023-cü il 31 dekabr 2022-ci il
(yenidən təqdim edilmiş)

İlin sonuna məzənnə (AZN/USD)	1.7000	1.7000
İlin sonuna məzənnə (AZN/EUR)	1.8766	1.8114

4 Uçot Siyasetinin Tətbiqi Zamanı Əhəmiyyətli Ehtimallar ve Mülahizələr

Növbəti maliyyə ilində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərlərinə əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsinə səbəb olan əhəmiyyətli risk yaranan, hesabat tarixində gələcəklə bağlı əsas fərziyyələr və qiymətləndirmə qeyri-müəyyənliliyinin digər əsas mənbələri ilə əlaqədar başlıca ehtimallar aşağıda müzakirə olunur.

Cəmiyyət qiymətləndirmə və fərziyyələrini maliyyə hesabatları hazırladığı zaman mövcud olan parametrlərə əsaslaşdırılmış və maliyyə hesabatlarında tanınmış məbləğlər müəyyən edildiyi zaman edilmiş qiymətləndirmə və fərziyyələri istifadə etmişdir. Lakin mövcud olan vəziyyət və gələcək dəyişikliklər haqqında fərziyyələr bazarda baş verən dəyişikliklərdən və ya Cəmiyyətin nəzarəti altında olmayan vəziyyətlərdən asılı olaraq dəyişə bilər. Həmin dəyişikliklər baş verdiyi zaman rəhbərliyin fərziyyələrində öz əksini tapır.

Maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məbləğlərə daha çox təsir göstərən peşəkar mülahizələr və növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərinə əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsinə səbəb olan ehtimallara aşağıdakılardaxildir:

Əmlak, avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlərin faydalı istifadə müddəti. Rəhbərlik, əmlak, avadanlıqların və qeyri-maddi aktivlərin təxmin edilən faydalı istifadə müddətini və müvafiq köhnəlmə xərclərini müəyyən edir. Bu təxminlər, Cəmiyyətin həmin aktivlər üzrə iqtisadi səmərə əldə etməyi planlaşdırıldığı dövrə əsaslanır. Faydalı istifadə müddəti əvvəlki illərdə təxmin edilmiş faydalı müddətdən aşağı olanda rəhbərlik köhnəlmə xərcini artırır. Faydalı istifadə müddətinə ən azı hər maliyyə ilinin sonunda yenidən baxılır.

Yuxarıda qeyd olunan şərtlərin və ya təxminlərin hər hansı birində dəyişiklik olarsa, bu, gələcəkdə köhnəlmə dərəcələri üzrə düzəlişlərin aparılmasına gətirib çıxara bilər.

Qeyri-maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi. Bərpa edilə bilinməyən aktivlərin balans dəyərini əks etdirən hadisələr və ya şəraitlərə əsasən rəhbərlik hər bir hesabat tarixində bütün qeyri-maliyyə aktivlərinin mümkün dəyərsizləşməsi üzrə hər hansı göstəricilərin olub-olmamasını müəyyən edir. Bu cür göstəricilərə aşağıdakılardaxildir: Cəmiyyətin biznes planlarında baş verən dəyişikliklər, qeyri-rentabelli fəaliyyətə gətirib çıxaran əmtəə qiymətlərində dəyişikliklər. Cəmiyyətdə qeyri-müəyyən faydalı istifadə müddətinə malik olan qeyri-maddi aktivlər mövcud deyildir.

Digər qeyri-maliyyə aktivləri bərpa edilə bilinməyən balans dəyərinə dair göstəricilərin mövcud olduğu zaman dəyərsizləşmə üzrə yoxlanılır.

Dəyərsizləşmə, aktivin balans dəyəri onun bərpa oluna bilən dəyərindən artıq olduqda yaranır. Bərpa oluna bilən dəyər satış xərclərini çıxmaga ədalətli dəyərin və ya istifadə dəyərinin daha yüksək olunuşunur. Satış xərclərini çıxmaga ədalətli dəyər, - qeyri-kommersiya əməliyyatlarında oxşar aktivlərin mütləq satışı əməliyyatlarından əldə edilən məlumatlar və ya əlavə satış xərclərini çıxmaga müşahidə olunan bazar qiymətləri əsasında hesablanır. İstifadə dəyəri diskont edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti modeli ilə hesablanır.

Maliyyə aktivlərinin gözlənilən kredit zərarı üzrə ehtiyat

Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə GKZ haqqında məlumat 8 sayılı *Müştərilərə Verilmiş Kreditlər* Qeydində açıqlanır.

Gözlənilən kredit zərərlərinin (GKZ) ölçüləməsi aşağıdakılardan əks etdirir:

- Bir sıra mümkün nəticələrin qiymətləndirilməsi ilə təyin olunan qərəzsiz və ehtimal ağırlığında bir məbləğ;
- Pulun vaxt dəyəri; və
- Keçmiş hadisələr, mövcud şərtlər və gələcək iqtisadi şərtlərin proqnozları barədə məqbul və dəstəklənən məlumat.

GKZ-ni müəyyənləşdirmək üçün gələcək pul axınlarının və girov dəyərlərinin məbləği və vaxtının təxmin edilməsi və kredit riskində əhəmiyyətli dərəcədə artımın qiymətləndirilməsi mühakimə tələb edir. Cəmiyyətin GKZ hesablamaları dəyişkən giriş seçimi olan kompleks modellərin nəticələridir. Modellərin elementləri əhəmiyyətli uçot mülahizələri hesab edilir və təxminlərə aşağıdakılardaxildir:

4 Uçot Siyasetinin Tətbiqi Zamanı Əhəmiyyətli Ehtimallar və Mülahizələr (davamı)

- Fərdi dərəcələr üçün PD təyin edən Cəmiyyətin daxili kredit retinq modeli;
- Kredit riskində əhəmiyyətli artımın olub-olmadığının və olduğu halda maliyyə aktivləri üçün ehtiyatların bütöv müddət üçün və keyfiyyət əsaslı qiymətləndirmə əsasında müəyyən edilməsi üçün Cəmiyyətin tətbiq etdiyi meyarlar;
- GKZ kollektiv əsasda qiymətləndirildiyi halda, maliyyə aktivlərinin bölgüsü;
- Müxtəlif formullar və giriş seçimi daxil olmaqla, GKZ modellərinin inkişafı

31 dekabr 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə müstərilərə verilmiş kreditlər üzrə yaradılmış dəyərsizləşmə ehtiyatının məbləği müvafiq olaraq 308,078 AZN və 134,842 AZN təşkil etmişdir.

Maliyyə hesabatlarına dərc edildikdən sonra əlavələr. Maliyyə hesabatlarına dərc edildikdən sonra hər hansı dəyişikliklərin edilməsi üçün bu maliyyə hesabatlarının dərc edilməsini rəsmiləşdirən Cəmiyyətin rəhbərliyinin təsdiqi tələb olunur. Cəmiyyət növbəti maliyyə illi ərzində hesabatlarda əks etdirilən məbləglərə və aktiv və öhəliklərin balans dəyərinə təsir göstərən ehtimallar və mülahizələr irəli sürür. Həmin ehtimallar və mülahizələr müntəzəm olaraq rəhbərliyin təcrübəsinə və digər amillərə, həmcinin rəhbərliyin fikrincə mövcud şəraitə uyğun olaraq əsaslandırılmış gələcək hadisələr üzrə təxminlərə əsasən təhlil edilir. Uçot siyasetinin tətbiqi zamanı rəhbərlik, həmcinin peşəkar mülahizələr və ehtimallar irəli sürür.

5 Yeni və ya Yenidən İslənmiş Standartların və Onlara Dair Şərhlərin Tətbiqi

Cari ildə Cəmiyyət Beynəlxalq Mütəxəssisat Uçotu Standartları Şurası ("BMUSS") və BMUSS-nin Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlarının Şərhləri Komitəsi ("BMHSK") tərəfindən qəbul edilmiş, Cəmiyyətin fəaliyyəti üçün münasib olan və 31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il üzrə hesabat dövrünə şamil olunan bütün yeni və yenidən İslənmiş standartları və onlara dair şərhləri qəbul etmişdir. Aşağıdakı düzəlişlər 1 yanvar 2023-cü il tarixindən və ya ondan sonra başlayan illik hesabat dövrlərinə tətbiq edilir.

MHBS 17 Sığorta Müqavilələri (2020-ci ilin iyun ayında və 2021-ci ilin dekabr ayında 17 sayılı MHBS-ə edilmiş düzəlişlər daxil olmaqla). MHBS 17 sığorta müqavilələrinin tanınması, ölçülməsi, təqdim edilməsi və açıqlanması prinsiplərini müəyyən edir və MHBS 4 Sığorta Müqavilələri standartını əvəz edir. MHBS 17 dəyişən ödəniş yanaşması kimi təsvir edilən birbaşa iştirak xüsusiyyətlərinə malik sığorta müqavilələri üçün dəyişdirilmiş ümumi modeli nəzərdə tutur. Mükafatın bölüşdürülməsi yanaşmasından istifadə etməklə qalan təminat üçün öhdəliyin ölçülməsi yolu ilə müəyyən meyarlara cavab verildiyi halda, ümumi model sadələşdirilir. Ümumi model gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinin məbləğini, vaxtını və qeyri-müəyyənliliyini qiymətləndirmək üçün cari fərziyyələrdən istifadə edir və bu qeyri-müəyyənliliyin dəyərini detallı şəkildə ölçür. O, bazar faiz dərəcələrini və sığortalıların seçim və zəmanətlərinin təsirini nəzərə alır.

Cəmiyyətin 17 sayılı MHBS-də göstərilən sığorta müqaviləsi anlayışına uyğun gələn hər hansı müqaviləsi mövcud deyil.

MUBS 1 Maliyyə Hesabatlarının Təqdimatı və MHBS Təcrübə Bəyanatı 2 Əhəmiyyətlilik üzrə Fərziyyələrin İräli Sürülməsi – Uçot Siyasetinin Açıqlanması üzrə düzəlişlər. Düzəlişlər uçot siyasetinin açıqlanması ilə bağlı 1 sayılı MUBS-un tələblərini dəyişir. Düzəlişlər “əsas uçot prinsipləri” termininin bütün formalarını “əhəmiyyətli uçot prinsipləri məlumatı” termini ilə əvəz edir. Uçot siyaseti haqqında məlumat müəssisənin maliyyə hesabatlarına daxil edilmiş digər məlumatlarla birlikdə nəzərdən keçirildiyi halda, ümumi təyinatlı maliyyə hesabatlarının əsas istifadəçilərinin həmin maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri qərarlara təsir göstərməsi əsaslı şəkildə gözlənilsə, əhəmiyyətli hesab edilir. Həmcinin 1 sayılı MUBS-un köməkçi bəndləri əhəmiyyətli olmayan əməliyyatlar, digər hadisələr və ya şərtlərlə bağlı uçot siyaseti məlumatlarının əhəmiyyətsiz olduğunu və açıqlanmasına ehtiyac olmadığını aydınlaşdırmaq məqsədilə dəyişdirilir. Mütəxəssisat uçotu siyaseti ilə bağlı məlumatlar, hətta məbləğlər əhəmiyyətsiz olsa belə, əlaqəli əməliyyatların, digər hadisələrin və ya şərtlərin xarakterinə görə əhəmiyyətli ola bilər.

5 Yeni və ya Yenidən İslənmiş Standartların və Onlara Dair Şərhlərin Tətbiqi (davamı)

Bununla belə, əhəmiyyətli əməliyyatlar, digər hadisələr və ya şərtlərlə bağlı bütün uçot siyaseti məlumatları əhəmiyyətli olmaya bilər.

MUBS 8 Uçot Siyaseti, Uçot Texminləri və Təhriflərində Dəyişikliklər – Uçot Texminləri Anlayışı üzrə düzəlişlər. Düzəlişlər uçot texminlərində dəyişiklik anlayışını uçot texminləri anlayışı ilə əvəz edir. Yeni anlayışa əsasən, uçot texminləri "maliyyə hesablarında ölçülü qeyri-müəyyənliyinə məruz qalan pul məbləğləridir". Uçot texminlərində dəyişiklik anlayışı silinmişdir. Bu düzelişin Cəmiyyətin maliyyə hesablarına əhəmiyyətli təsiri olmamışdır.

MUBS 12 Mənfaət Vergisi – Vahid Əməliyyatdan Yaranan Aktiv və Öhdəliklərlə bağlı Təxirə Salınmış Vergi üzrə düzəlişlər. Düzəlişlər ilkin tanınma üzrə azadolma ilə bağlı əlavə bir istisna təqdim edir. Düzəlişlərə əsasən, müəssisə bərabər vergi tutulan və çıxılan müvəqqəti fərqlərin yaranmasına səbəb olan əməliyyatlar üçün ilkin tanınma üzrə azadolmanı tətbiq etmir. Tətbiq olunan vergi qanunverciliyindən asılı olaraq, müəssisələrin birləşməsi olmayan, nə uçot mənfaətinə, nə də vergi tutulan mənfaətə təsir göstərməyən əməliyyatda aktiv və öhdəliyin ilkin tanınması zamanı bərabər vergi tutulan və çıxılan müvəqqəti fərqlər yarana bilər. 12 sayılı MUBS-a düzəlişlərin tətbiqindən sonra müəssisənin, 12 sayılı MUBS-da bərpa olunma meyarlarına uyğun gələn hər hansı təxirə salınmış vergi aktivinin tanınması ilə, təxirə salınmış vergi aktivini və öhdəliyini tanımı tələb olunur. Bu düzelişin Cəmiyyətin maliyyə hesablarına əhəmiyyətli təsiri olmamışdır.

MUBS 12 Mənfaət Vergisi – Beynəlxalq Vergi İslahatı – İkinci Sütun Model Qaydaları üzrə düzəlişlər. 12 sayılı MUBS-un əhatə dairəsinə dəyişiklik edir. Belə ki, bu standart İƏTİ tərəfindən dərc edilmiş ikinci Sütun modeli qaydalarını tətbiq etmək üçün qüvvəyə minmiş və ya mahiyyətə qüvvəyə minmiş vergi qanunverciliyindən irəli gələn gəlir vergilərinə, o cümlədən həmin qaydalarda təsvir edilmiş yerli minimum əlavə vergilərin tətbiqini nəzərdə tutan vergi qanunverciliyinə şamil edilir. Düzəlişlər 12 sayılı MUBS-da təxirə salınmış vergilər üzrə uçot tələblərinə müvəqqəti istisna təqdim edir ki, müəssisə ikinci Sütun mənfaət vergiləri ilə bağlı təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəlikləri haqqında məlumatı nə tanısın, nə də açıqlasın. Düzəlişlərin tətbiqindən sonra Cəmiyyət bu istisnanı tətbiq etdiyini açıqlamalı və ikinci Sütun gəlir vergiləri ilə bağlı cari vergi xərcini (gəlirini) ayrıca açıqlamalıdır. Bu düzelişin Cəmiyyətin maliyyə hesablarına təsiri olmamışdır.

6 Yeni Uçot Qaydaları

Maliyyə hesablarının təsdiq olunduğu tarixdə, qüvvədə olma tarixindən əvvəl Cəmiyyətin tərəfindən qəbul edilmiş Standartlar və Şərhlər istisna olmaqla, aşağıdakı Şərhlər dərc edilmiş, lakin hazırda qəbul edilməmişdir.

MHBS 10 Konsolidə Edilmiş Maliyyə Hesabatları və MUBS 28 Asılı və Birgə Müəssisələrə İvestisiyalar – Investor və Onun Asılı və ya Birgə Müəssisə Arasında Aktivlərin Satışı və ya Əvəzsiz Təqdim Ediləsi üzrə düzəlişlər. 10 sayılı MHBS və 28 sayılı MUBS-a düzəlişlər investorla onun asılı və ya birgə müəssisə arası aktivlərin satışı və ya əvəzsiz təqdim edilməsini nəzərdə tutan vəziyyətləri əhatə edir. Konkret olaraq, düzəlişlər göstərir ki, asılı müəssisə və ya iştirak payı metodundan istifadə etməklə uçota alınan birgə müəssisə ilə əməliyyatda biznesi ehtiva etməyən törəmə müəssisə üzərində nəzarətin itirilməsi nəticəsində yaranan gəlir və ya zərərlər əsas müəssisənin mənfaət və ya zərərində yalnız əlaqəli olmayan investorların həmin asılı və ya birgə müəssisədəki payları həcmində tanınır. Eyni zamanda hər hansı keçmiş törəmə müəssisədə (asılı müəssisə və ya iştirak payı metodundan istifadə etməklə uçota alınan birgə müəssisəyə çevrilmiş) saxlanılan investisiyaların yenidən qiymətləndirilərək ədalətli dəyərə gətirilməsi nəticəsində yaranan mənfaət və zərərlər keçmiş əsas müəssisənin mənfaət və ya zərərində yalnız yeni asılı və ya birgə müəssisədə əlaqəli olmayan investorların paylarının həcmində tanınır. Düzəlişlərin qüvvəyə minmə tarixi MUBS tərəfindən hələ müəyyən edilməmişdir, lakin düzəlişlərin daha erkən tətbiqinə icazə verilir.

MUBS 1 Maliyyə Hesabatlarının Təqdimatı – Öhdəliklərin Qısa və Uzunmüddətli Təsnifatı üzrə düzəlişlər. 2020-ci ilin yanvar ayında dərc edilmiş 1 sayılı MUBS-a bu düzəlişlər öhdəliklərin yalnız maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda qısamüddətli və ya uzunmüddətli kimi təqdim edilməsinə təsir göstərir və hər hansı aktivin, öhdəliyin, gəlirin və ya xərclərin tanınmasının məbləği və ya vaxtına, yaxud həmin maddələr barəsində açıqlanan məlumatlara dəyişikliyi nəzərdə tutmur.

6 Yeni Uçot Qaydaları (davamı)

Dəyişikliklər öhdəliklərin qısamüddətli və ya uzunmüddətli kimi təsnifləşdirilməsinin hesabat dövrünün sonunda mövcud olan hüquqlara əsaslandığını aydınlaşdırır, təsnifata müəssisənin öhdəliklərin ödənilməsini təxirə salmaq hüququndan istifadə edib-etməyacəyinə dair gözlətilərin təsir etmədiyini göstərir, hüquqların hesabat dövrünün sonunda şərtlərə əməl edildiyi təqdirdə mövcud olduğunu izah edir və öhdəliyin ödənilməsinin pul vəsaitlərinin, kapital alətlərinin, digər aktivlərin qarşı tərəfə ötürülməsini nəzərdə tutduğunu aydınlaşdırmaq üçün "öhdəliyin ödənilməsi" anlayışını təqdim edir.

Düzəlişlər 1 yanvar 2024-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün retrospektiv qaydada tətbiq edilir, erkən tətbiqə icazə verilir. MUBSS qüvvəyə minmə tarixini 1 sayılı MUBS-a 2022-ci il düzəlişləri ilə uyğunlaşdırılmışdır. Əgər müəssisə 2020-ci il düzəlişlərini daha erkən dövr üçün tətbiq edərsə, o, həmçinin 2022-ci il düzəlişlərini erkən tətbiq etməlidir.

MUBS 1 Maliyyə Hesabatlarının Təqdimatı – Şərtlər Uzunmüddətli Öhdəliklər üzrə düzəlişlər. Düzəlişlər müəyyən edir ki, yalnız müəssisənin hesabat dövrünün sonuna qədər və ya ondan əvvəl riayət etməli olduğu şərtlər müəssisənin hesabat tarixindən sonra ən azı on iki ay müddətində öhdəliyin ödənilməsini təxirə salmaq hüququna təsir göstərir (və buna görə də öhdəliyin qısamüddətli və uzunmüddətli kimi təsnifatının qiymətləndiriləcək zamanı nəzərə alınmalıdır). Bu cür şərtlər, hətta müqavilə şərtinə uyğunluq yalnız hesabat tarixindən sonra qiymətləndirildiyi halda (məsələn, müəssisənin hesabat tarixində maliyyə vəziyyətinə əsaslanan və yalnız hesabat tarixindən sonra uyğunluğu qiymətləndirilən müqavilə şərti) hesabat dövrünün sonunda hüququn mövcud olub-olmamasına təsir göstərir. MUBSS həmçinin müəyyən edir ki, əgər müəssisə yalnız hesabat dövründən sonra şərtə əməl etməlidirsə, hesabat tarixindən sonra ən azı on iki ay müddətində öhdəliyin ödənilməsini təxirə salmaq hüququ təsirə məruz qalmır. Bununla belə, əgər müəssisənin öhdəliyin ödənilməsini təxirə salmaq hüququ həmin müəssisənin hesabat dövründən sonra on iki ay müddətində şərtlərə riayət etməsi ilə əlaqəlidirsə, müəssisə maliyyə hesabatlarının istifadəçilərinə öhdəliklərin on iki ay ərzində ödənilməli olması riskini anlamağa imkan verən məlumatları açıqlayır. Buraya müqavilənin şərtləri barəsində məlumat (o cümlədən, şərtlərin mahiyyəti və müəssisənin onlara nə vaxt əməl etməli olması barəsində məlumat), əlaqəli öhdəliklərin balans dəyəri və əgər varsa, müəssisənin şərtlərə əməl etməkdə çətinlik çəkə biləcəyini göstərən faktlar və hallar daxildir. Düzəlişlər 1 yanvar 2024-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün retrospektiv qaydada tətbiq edilir.

Düzəlişlərin daha erkən tətbiqinə icazə verilir. Müəssisə düzəlişləri daha erkən dövr üçün tətbiq edərsə, 2020-ci il düzəlişlərini də erkən tətbiq etməlidir.

MUBS 7 Pul Vəsaitlərinin Hərəkəti haqqında Hesabat və MHBS 7 Maliyyə Alətləri: Açıqlamalar – Təchizatçının Maliyyə Razılaşmaları üzrə düzəlişlər. Düzəlişlər 7 sayılı MUBS-a açıqlama tələbini əlavə edərək göstərir ki, müəssisə təchizatçının maliyyə razılaşmaları haqqında həmin razılaşmaların müəssisənin öhdəliklərinə və pul vəsaitlərinin hərəkətinə təsirini maliyyə hesabatlarının istifadəçilərinə qiymətləndirməyə imkan verən məlumatı açıqlamalıdır. Bundan əlavə, müəssisənin likvidlik riskinin konsentrasiyasına məruz qalması haqqında məlumatı açıqlamaq tələbləri çərçivəsində nümunə kimi təchizatçının maliyyə razılaşmalarını əlavə etmək üçün MHBS 7-yə düzəliş edilmişdir. "Təchizatçının maliyyə razılaşmaları" termini müəyyən edilməmişdir. Bunun əvəzində, düzəlişlər müəssisənin məlumat verməli olduğu razılaşmanın xüsusiyyətlərini təsvir edir.

Açıqlama məqsədlərinə uyğun gəlmək üçün müəssisənin təchizatçı ilə bağlı maliyyə razılaşmaları üçün aşağıdakı ümumi məlumatı açıqlaması tələb olunacaq:

- Razılaşmaların şərtləri;
- Müəssisənin razılaşmaların bir hissəsi olan öhdəliklərin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda təqdim edilən qalıq dəyəri və əlaqəli sətir maddələri;
- Təchizatçıların maliyyə təminatlarından artıq ödəniş aldığı qalıq dəyəri və əlaqəli sətir maddələri;

6 Yeni Uçot Qaydaları (davamı)

- Həm təchizatçının maliyyə razılaşmasının bir hissəsi olan maliyyə öhdəlikləri, həm də təchizatçının maliyyə razılaşmasının bir hissəsi olmayan müqayisə edilə bilən ticarət kreditor borcları üçün ödəmə müddətlərinin diapazonları;
- Likvidlik riski haqqında məlumat.

Müəssisənin düzəlişləri tətbiq etdiyi ilk illik hesabat dövrü üçün xüsusi keçid güzəştlərini ehtiva edən düzəlişlər 1 yanvar 2024-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrleri üçün tətbiq edilir. Daha erkən tətbiqə icazə verilir.

BMHS 16 İcaralər – Satış və Geriya İcara Əməliyyatlarında İcara Öhdəliyi Üzrə Düzəliş. 16 sayılı MHBS-ə düzəlişlər satış kimi uçota alınması üçün 15 sayılı MHBS-in tələblərinə cavab verən satış və geriya icara əməliyyatları üçün sonrakı qiymətləndirmə tələblərini əlavə edir. Bu düzəlişlər satıcı-icaraçıdan "icarə ödənişləri" və ya "yenidən işlənmiş icarə ödənişləri"ni elə müəyyənləşdirməyi tələb edir ki, satıcı-icaraçı işə başlama tarixindən sonra satıcı-icaraçı tərəfindən saxlanılan istifadə hüququ ilə bağlı gəlir və ya zərəri tanımamasın. Düzəlişlər icarəyə qismən və ya tam xitam verilməsi ilə bağlı satıcı-icaraçı tərəfindən tanınan gəlir və ya zərərə təsir göstərmir. Bu yeni tələblər olmadan, satıcı-icaraçı 16 sayılı MHBS-dəki ümumi tələbləri tətbiq etməkla, yalnız icarə öhdəliyinin yenidən ölçüləməsi (məsələn, icarə dəyişikliyindən və ya icarə müddətində dəyişikliyindən sonra) səbəbindən özündə saxladığı istifadə hüququ üzrə qazancı tanımış ola bilər. Bu, xüsusilə indeksdən və ya dərəcədən asılı olmayan dəyişən icarə ödənişlərini nəzərdə tutan geriya icarəyə aid ola bilərdi. Düzəlişlər 1 yanvar 2024-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrleri üçün qüvvəyə minir. Daha erkən tətbiqə icazə verilir. Satıcı-icaraçı düzəlişləri daha erkən dövr üçün tətbiq etdiyi halda, bu faktı açıqlaması tələb olunur. Satıcı-icaraçı bu düzəlişləri 8 sayılı MUBS-a uyğun olaraq retrospektiv qaydada, müəssisənin 16 sayılı MHBS-i ilk dəfə tətbiq etdiyi illik hesabat dövrünün başlangıcı kimi müəyyən edilən ilkin tətbiq tarixindən sonra bağlanmış satış və geriyə icarə əməliyyatlarına tətbiq edir.

Yuxarıda başqa cür göstərilmədiyi halda, yeni standartlar və şərhlərin Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsiri gözlənilmir.

7 Pul Vəsaitləri və Onların Ekvivalentləri

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il (yenidən təqdim edilmiş)
AZN ilə ifadə edilmiş müxbir hesab qalıqları	48,993	32,825
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	48,993	32,825

8 Müştərilərə Verilmiş Kreditlər

Müştərilərə verilmiş kreditlər əsasən Azərbaycan Respublikası ərazisində yaşayan müştərilərə təqdim edilmişdir:

	31 dekabr 2023-cü il	31 dekabr 2022-ci il (yenidən təqdim edilmiş)
Korporativ kreditlər	232,128	217,564
Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər:		
İstehlak kreditləri	5,530,267	2,132,322
Digər	531,848	730,415
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər (ümumi)	6,294,243	3,080,301
Çıxılsın: gözlənilən kredit zərəri üzrə ehtiyat	(308,078)	(134,842)
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər (xalis)	5,986,165	2,945,459

8 Müştərilərə Verilmiş Kreditlər (davamı)

31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il üzrə ümumi qalıq dəyərində və gözlənilən kredit zərərində dəyişikliklərin təhlili aşağıdakı kimidir:

Kreditlərin ümumi qalıq dəyəri - korporativ kreditlər

1 yanvar 2023-cü il tarixinə qalıq (yenidən təqdim edilmiş)

Yeni yaranmış və ya alınmış aktivlər

Hesablanmış faizdə dəyişikliklər

Ödənilmiş aktivlər

Mərhələ 1-ə köçürmə

Mərhələ 2-yə köçürmə

Mərhələ 3-ə köçürmə

Bərpa edilmiş aktivlər

Silinmiş məbləğlər

31 dekabr 2023-cü il tarixinə qalıq

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
217,564	-	-	-	217,564
11,000	-	-	-	11,000
368	-	31,974	32,342	
(24,988)	-	(3,790)	(28,778)	
-	-	-	-	
-	-	-	-	
(203,944)	-	203,944	-	
-	-	-	-	
-	-	-	-	
232,128	232,128			

Gözlənilən kredit zərəri üzrə ehtiyat - korporativ kreditlər

1 yanvar 2023-cü il tarixinə qalıq (yenidən təqdim edilmiş)

Yeni yaranmış və ya alınmış aktivlər

Hesablanmış faizdə dəyişikliklər

Diskontun qaytarılması

Ödənilmiş aktivlər

Mərhələ 1-ə köçürmə

Mərhələ 2-yə köçürmə

Mərhələ 3-ə köçürmə

GKZ-nin yenidən dəyərləndirilməsi, xalis

Silinmiş məbləğlər

31 dekabr 2023-cü il tarixinə qalıq

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
(3,941)	-	-	-	(3,941)
(77)	-	-	-	(77)
(6)	-	(18,576)	(18,582)	
(190)	-	(553)	(743)	
350	-	28	378	
-	-	-	-	
83,950	-	(83,950)	-	
(80,086)	-	(3,149)	(83,235)	
-	-	-	-	
-	-	(106,200)	(106,200)	

Kreditlərin ümumi qalıq dəyəri - istehlak kreditləri

1 yanvar 2023-cü il tarixinə qalıq (yenidən təqdim edilmiş)

Yeni yaranmış və ya alınmış aktivlər

Hesablanmış faizdə dəyişikliklər

Ödənilmiş aktivlər

Mərhələ 1-ə köçürmə

Mərhələ 2-yə köçürmə

Mərhələ 3-ə köçürmə

Bərpa edilmiş aktivlər

Silinmiş məbləğlər

31 dekabr 2023-cü il tarixinə qalıq

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
2,016,628	35,577	80,117	2,132,322	
8,984,271	212,509	179,883	9,376,663	
4,814	(15,133)	1,453	(8,866)	
(5,836,711)	(84,129)	(49,012)	(5,969,852)	
430	(430)	-	-	
(8,121)	8,121	-	-	
(16,545)	(6,085)	22,630	-	
5,144,766	150,430	235,071	5,530,267	

Gözlənilən kredit zərəri üzrə ehtiyat - istehlak kreditləri

1 yanvar 2023-cü il tarixinə qalıq (yenidən təqdim edilmiş)

Yeni yaranmış və ya alınmış aktivlər

Hesablanmış faizdə dəyişikliklər

Diskontun qaytarılması

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
(10,949)	(207)	(47,201)	(58,357)	
(26,862)	(1,185)	(24,736)	(52,783)	
1,191	(13)	(3,798)	(2,620)	
(771)	(508)	(131)	(1,410)	

8 Müştərilərə Verilmiş Kreditlər (davamı)

Gözlənilən kredit zərəri üzrə ehtiyat - istehlak kreditləri	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
Ödənilmiş aktivlər	22,351	353	7,770	30,474
Mərhələ 1-ə köçürmə	(60)	60	-	-
Mərhələ 2-yə köçürmə	1,136	(1,136)	-	-
Mərhələ 3-ə köçürmə	2,315	1,203	(3,518)	-
GKZ-nin yenidən dəyərləndirilməsi, xalis	(7,869)	522	4,930	(2,417)
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-
31 dekabr 2023-cü il tarixinə qalıq	(19,518)	(911)	(66,684)	(87,113)
Kreditlərin ümumi qalıq dəyəri - digər	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
1 yanvar 2023-cü il tarixinə qalıq (yenidən təqdim edilmiş)	548,414	83,015	98,986	730,415
Yeni yaranmış və ya alınmış aktivlər	257,005	31,015	43,980	332,000
Hesablanmış faizdə dəyişikliklər	(4,830)	680	30,702	26,552
Ödənilmiş aktivlər	(529,758)	(12,980)	(14,381)	(557,119)
Mərhələ 1-ə köçürmə	-	-	-	-
Mərhələ 2-yə köçürmə	(12,061)	12,061	-	-
Mərhələ 3-ə köçürmə	(19,987)	(68,928)	88,915	-
Bərpa edilmiş aktivlər	-	-	-	-
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-
31 dekabr 2023-cü il tarixinə qalıq	238,783	44,863	248,202	531,848
Gözlənilən kredit zərəri üzrə ehtiyat - digər	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
1 yanvar 2023-cü il tarixinə qalıq (yenidən təqdim edilmiş)	(9,454)	(1,017)	(62,073)	(72,544)
Yeni yaranmış və ya alınmış aktivlər	(2,992)	(636)	(10,488)	(14,116)
Hesablanmış faizdə dəyişikliklər	1,245	(18)	(15,564)	(14,337)
Diskontun qaytarılması	(3,909)	(145)	(1,643)	(5,697)
Ödənilmiş aktivlər	12,590	126	7,410	20,126
Mərhələ 1-ə köçürmə	-	-	-	-
Mərhələ 2-yə köçürmə	4,284	(4,284)	-	-
Mərhələ 3-ə köçürmə	7,100	26,759	(33,859)	-
GKZ-nin yenidən dəyərləndirilməsi, xalis	(8,864)	(23,026)	3,693	(28,197)
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-
31 dekabr 2023-cü il tarixinə qalıq	-	(2,241)	(112,524)	(114,765)

31 dekabr 2022-ci il tarixində bitən il üzrə ümumi qalıq dəyərində və gözlənilən kredit zərərində dəyişikliklərin təhlili aşağıdakı kimidir:

Kreditlərin ümumi qalıq dəyəri - korporativ kreditlər	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
1 yanvar 2022-ci il tarixinə qalıq (yenidən təqdim edilmiş)	226,622	-	-	226,622
Yeni yaranmış və ya alınmış aktivlər	294,000	-	-	294,000
Hesablanmış faizdə dəyişikliklər	3,745	-	-	3,745
Ödənilmiş aktivlər	(306,803)	-	-	(306,803)
Mərhələ 1-ə köçürmə	-	-	-	-
Mərhələ 2-yə köçürmə	-	-	-	-
Mərhələ 3-ə köçürmə	-	-	-	-

8 Müştərilərə Verilmiş Kreditlər (davamı)

Kreditlərin ümumi qalıq dəyəri - korporativ kreditlər

Bərpa edilmiş aktivlər

Silinmiş məbləğlər

31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq (yenidən təqdim edilmiş)

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	217,564	-	-	217,564

Gözlənilən kredit zərəri üzrə ehtiyat - korporativ kreditlər

1 yanvar 2022-ci il tarixinə qalıq (yenidən təqdim edilmiş)

Yeni yaranmış və ya alınmış aktivlər

Hesablanmış faizdə dəyişikliklər

Diskontun qaytarılması

Ödənilmiş aktivlər

Mərhələ 1-ə köçürmə

Mərhələ 2-yə köçürmə

Mərhələ 3-ə köçürmə

GKZ-nin yenidən dəyərləndirilməsi, xalis

Silinmiş məbləğlər

31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq (yenidən təqdim edilmiş)

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
	(4,096)	-	-	(4,096)
	(912)	-	-	(912)
	(68)	-	-	(68)
	(415)	-	-	(415)
	1,135	-	-	1,135
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	415	-	-	415
	-	-	-	-
	(3,941)	-	-	(3,941)

Kreditlərin ümumi qalıq dəyəri - istehlak kreditləri

1 yanvar 2022-ci il tarixinə qalıq (yenidən təqdim edilmiş)

Yeni yaranmış və ya alınmış aktivlər

Hesablanmış faizdə dəyişikliklər

Ödənilmiş aktivlər

Mərhələ 1-ə köçürmə

Mərhələ 2-yə köçürmə

Mərhələ 3-ə köçürmə

Bərpa edilmiş aktivlər

Silinmiş məbləğlər

31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq (yenidən təqdim edilmiş)

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
	660,905	21,557	48,549	731,011
	2,980,446	25,230	34,609	3,040,285
	27,910	873	3,506	32,289
	(1,644,702)	(10,919)	(15,642)	(1,671,263)
	-	-	-	-
	(665)	665	-	-
	(7,266)	(1,829)	9,095	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	2,016,628	35,577	80,117	2,132,322

Gözlənilən kredit zərəri üzrə ehtiyat - istehlak kreditləri

1 yanvar 2022-ci il tarixinə qalıq (yenidən təqdim edilmiş)

Yeni yaranmış və ya alınmış aktivlər

Hesablanmış faizdə dəyişikliklər

Diskontun qaytarılması

Ödənilmiş aktivlər

Mərhələ 1-ə köçürmə

Mərhələ 2-yə köçürmə

Mərhələ 3-ə köçürmə

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
	(12,532)	(506)	(37,886)	(50,924)
	(19,083)	(183)	(7,586)	(26,852)
	774	(10)	(1,756)	(992)
	(19,361)	(187)	(706)	(20,254)
	17,201	57	6,075	23,333
	-	-	-	-
	(116)	116	-	-
	2,705	319	(3,024)	-

8 Müştərilərə Verilmiş Kreditlər (davamı)

Gözlənilən kredit zərəri üzrə ehtiyat - istehlak kreditləri

GKZ-nin yenidən dəyərləndirilməsi, xalis Silinmiş məbləğlər

31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq (yenidən təqdim edilmiş)

Kreditlərin ümumi qalıq dəyəri - digər 1 yanvar 2022-ci il tarixinə qalıq (yenidən təqdim edilmiş)

Yeni yaranmış və ya alınmış aktivlər

Hesablanmış faizdə dəyişikliklər

Ödənilmiş aktivlər

Mərhələ 1-ə köçürmə

Mərhələ 2-yə köçürmə

Mərhələ 3-ə köçürmə

Bərpa edilmiş aktivlər

Silinmiş məbləğlər

31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq (yenidən təqdim edilmiş)

Gözlənilən kredit zərəri üzrə ehtiyat - digər 1 yanvar 2022-ci il tarixinə qalıq (yenidən təqdim edilmiş)

Yeni yaranmış və ya alınmış aktivlər

Hesablanmış faizdə dəyişikliklər

Diskontun qaytarılması

Ödənilmiş aktivlər

Mərhələ 1-ə köçürmə

Mərhələ 2-yə köçürmə

Mərhələ 3-ə köçürmə

GKZ-nin yenidən dəyərləndirilməsi, xalis

Silinmiş məbləğlər

31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq (yenidən təqdim edilmiş)

Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
19,463	187	(2,318)	17,332
(10,949)	(207)	(47,201)	(58,357)

Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
434,714	12,720	28,758	476,192
639,640	70,500	27,900	738,040
2,683	4,093	9,123	15,899
(490,487)	(2,170)	(7,059)	(499,716)
2,128	(2,128)	-	-
(40,264)	-	40,264	-
-	-	-	-
-	-	-	-
548,414	83,015	98,986	730,415

Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
(8,011)	(286)	(16,162)	(24,459)
(8,511)	(1,616)	(21,677)	(31,804)
181	(97)	(7,110)	(7,026)
(2,851)	-	(282)	(3,133)
7,878	-	1,452	9,330
(982)	982	-	-
18,576	-	(18,576)	-
(15,734)	-	282	(15,452)
-	-	-	-
(9,454)	(1,017)	(62,073)	(72,544)

31 dekabr 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə müştərilərə verilmiş kreditlərin tərkibində müvafiq olaraq, 128,349 AZN və 78,322 AZN məbləğində vəsaitlər hesablanmış faizlər üzrə alınacaq vəsaitlərin qalığını göstərir.

9 Əmlak, Avadanlıq və Qeyri-Maddi Aktivlər

	Kompyuterlər və rabitə avadanlığı	Mebel və qurğular	Program təminatı və lisenziyalar	Cəmi
İllik dəyər				
1 yanvar 2022-ci il tarixinə qəliq (yenidən təqdim edilmiş)	11,044	14,839	22,370	48,253
Əlavələr	4,265	4,173	2,825	11,263
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qəliq (yenidən təqdim edilmiş)	15,309	19,012	25,195	59,516
Əlavələr	2,988	950	10,000	13,938
31 dekabr 2023-cü il tarixinə qəliq	18,297	19,962	35,195	73,454
Yığılmış köhnəlmə				
1 yanvar 2022-ci il tarixinə qəliq (yenidən təqdim edilmiş)	(1,910)	(2,844)	(2,237)	(6,991)
Köhnəlmə xərci	(2,953)	(3,336)	(2,237)	(8,526)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qəliq (yenidən təqdim edilmiş)	(4,863)	(6,180)	(4,474)	(15,517)
Köhnəlmə xərci	(4,202)	(3,972)	(2,987)	(11,161)
31 dekabr 2023-cü il tarixinə qəliq	(9,065)	(10,152)	(7,461)	(26,678)
Xalis qəliq dəyəri				
1 yanvar 2022-ci il tarixinə qəliq (yenidən təqdim edilmiş)	9,134	11,995	20,133	41,262
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qəliq (yenidən təqdim edilmiş)	10,446	12,832	20,721	43,999
31 dekabr 2023-cü il tarixinə qəliq	9,232	9,810	27,734	46,776

10 Digər Aktivlər

	31 dekabr 2023-cü il (yenidən təqdim edilmiş)	31 dekabr 2022-ci il (yenidən təqdim edilmiş)
Təqdim edilmiş avanslar	25,230	10,446
Vergi və sosial ayırmalar üzrə alınacaq məbləğlər	4,576	1,492
Müxtəlif debitorlar	76,188	22,736
Cəmi digər aktivlər	105,994	34,674

11 Müddətli Borc Öhdəlikləri

	31 dekabr 2023-cü il (yenidən təqdim edilmiş)	31 dekabr 2022-ci il (yenidən təqdim edilmiş)
Paşa Bank ASC	373,426	728,746
Hesablanmış faizlər üzrə borc	829	1,053
Cəmi müddətli borc öhdəlikləri	374,255	729,799

Cəmiyyət Paşa Bank ASC ilə 24 noyabr 2022-ci il tarixində iki kredit müqaviləsi bağlamışdır. Bu müqavilələrə görə, Paşa Bank ASC Cəmiyyətə, müvafiq olaraq, 555,960 AZN və 200,000 AZN məbləğində iki kredit təqdim etmişdir. Kreditlər 13% illik faiz dərəcəsinə malikdir və 25 noyabr 2024-cü il tarixinədək ödənilməlidir.

12 Buraxılmış Borc Qiymətli Kağızları

	31 dekabr 2023-cü il (yenidən təqdim edilmiş)	31 dekabr 2022-ci il (yenidən təqdim edilmiş)
Daxili bazarda buraxılmış istiqrazlar	700,000	-
Hesablanmış faizlər üzrə borc	4,629	-
Cəmi buraxılmış borc qiymətli kağızları	704,629	-

Cəmiyyət 13 aprel 2023-cü il tarixində 700,000 AZN ümumi məbləğində, nominal dəyəri 1,000 AZN olan 700 ədəd faizli təmin edilməmiş istiqrazlar buraxmışdır. Bu emissiyalar Azərbaycan Respublikası Qiymətli Kağızlar üzrə Dövlət Komitəsində 2001025322 dövlət qeydiyyat nömrəsi ilə qeydiyyata alınmışdır. İstiqrazların tə davül müddəti 12 ay, illik faiz dərəcəsi 14% olmaqla, hər ay ödənilməlidir. İstiqrazların yerləşdirilməsi üzrə anderrayter qismində "PSG-Kapital" İnvestisiya Şirkəti çıxış edir.

13 Əlaqəli Tərəflər Qarşısında Öhdəliklər

Əlaqəli tərəflər qarşısında öhdəliklər səhmdarlarla hesablaşmaların qalığını eks etdirir və 31 dekabr 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə məbləği 833,261 AZN təşkil edir. Bu vəsaitlər əvvəlki illərdə Şirkətin biznes fəaliyyətini təmin etmək məqsədilə illik faiz dərəcəsi 0% və bitmə tarixi tələb edilənədək statusunda olan borc müqavilələri əsasında səhmdarlardan əldə edilmişdir.

14 Digər Öhdəliklər

	31 dekabr 2023-cü il (yenidən təqdim edilmiş)	31 dekabr 2022-ci il (yenidən təqdim edilmiş)
Təqdim edilməmiş kreditlər üzrə öhdəliklər	1,934,678	418,705
Təxirə salınmış komissiya galiri	938,673	79,282
Vergi və sosial ayırmalar üzrə öhdəliklər	75,482	-
Müxtəlif kreditorlar	26,127	10,876
Cəmi digər öhdəliklər	2,974,960	508,863

15 Nizamnamə Kapitalı

31 dekabr 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə nizamnamə kapitalı hər birinin nominal dəyəri 1,000 AZN təşkil edən 1,000 ədəd paylardan ibarət olmuşdur. 31 dekabr 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə Cəmiyyətin payları aşağıdakı səhmdarlara məxsus olmuşdur:

Səhmdarlar	Paylar	31 dekabr 2023-cü il (yenidən təqdim edilmiş)	31 dekabr 2022-ci il (yenidən təqdim edilmiş)
Tağıyev Vüsal Nizami	500.00	500,000	500,000
Salmanova Brilyant Mirhəbib	500.00	500,000	500,000
Cəmi nizamnamə kapitalı	1,000.00	1,000,000	1,000,000

16 Faiz Gəliri və Xərci

	31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il	31 dekabr 2022-ci il tarixində bitən il (yenidən təqdim edilmiş)
Faiz gəlirinə daxildir:		
Amortizasiya edilmiş dəyərdə qeyd edilmiş aktivlər üzrə faiz gəliri	1,546,673	616,202
Cəmi faiz gəliri	1,546,673	616,202
Faiz gəliri		
Müştərilərə verilmiş kreditlər	1,546,673	616,202
Cəmi faiz gəliri	1,546,673	616,202
Faiz xərcinə daxildir:		
Amortizasiya edilmiş dəyərdə qeyd edilmiş öhdəliklər üzrə faiz xərci	(154,172)	(41,695)
Cəmi faiz xərci	(154,172)	(41,695)
Faiz xərci		
Müddətli borc öhdəlikləri	(84,191)	(41,695)
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	(69,981)	-
Cəmi faiz xərci	(154,172)	(41,695)
Faiz yaradan aktivlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat ayırmalarından əvvəl xalis faiz gəliri	1,392,501	574,507

17 Haqq və Komissiya Gəlirləri və Xərcləri

	31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il	31 dekabr 2022-ci il tarixində bitən il (yenidən təqdim edilmiş)
Qarantiyalar üzrə haqq və komissiya gəlirləri	22,422	18,352
Müştəri hesablarının açılması və əlaqəli xidmətlər üzrə haqq və komissiya gəlirləri	2,417	-
Digər xidmətlər üzrə haqq və komissiya gəlirləri	12,430	3,894
Cəmi haqq və komissiya gəlirləri	37,269	22,246

17 Haqq və Komissiya Gəlirləri və Xərcləri (davamı)

	31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il	31 dekabr 2022-ci il tarixində bitən il (yenidən təqdim edilmiş)
Ödəniş kartları ilə əməliyyatlar üzrə haqq və komissiya xərləri	(48,355)	(23,234)
Müxbir hesabların açılması və əlaqəli xidmətlər üzrə haqq və komissiya xərləri	(9,914)	(13,317)
Digər əməliyyatlar üzrə haqq və komissiya xərləri	-	(6,930)
Cəmi haqq və komissiya xərləri	(58,269)	(43,481)

18 İnzibati və Digər Əməliyyat Xərcləri

	31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il	31 dekabr 2022-ci il tarixində bitən il (yenidən təqdim edilmiş)
İşçi heyəti ilə bağlı xərclər	370,445	164,733
Peşəkar xidmət haqları	164,676	66,773
Təmir və saxlanma xərcləri	121,405	173,743
Nəqliyyat xərcləri	43,250	25,911
İcara xərcləri	38,247	27,930
İşçilərlə bağlı digər xərclər	11,997	330
Köhnəlmə xərci	8,174	6,289
Rabitə xərcləri	6,628	2,966
Mənfəət vergisindən başqa vergi xərcləri	3,523	2,493
Amortizasiya xərci	2,987	2,237
Əyləncə xərcləri	1,645	4,000
Digər xərclər	27,353	11,270
Cəmi inzibati və digər əməliyyat xərləri	800,330	488,675

19 Mənfəət Vergisi Xərci

Mənfəət vergisi xərcinə aşağıdakılardan daxildir:

	31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il	31 dekabr 2022-ci il tarixində bitən il (yenidən təqdim edilmiş)
Cari mənfəət vergisi:		
Cari mənfəət vergisi xərci	(96,358)	(11,929)
Mənfəət vergisi xərci	(96,358)	(11,929)

2023-cü və 2022-ci illər ərzində Cəmiyyətə tətbiq edilən mənfəət vergisi dərəcəsi 20% təşkil etmişdir. Gözlənilən və faktiki tətbiq edilən vergi xərclərinin üzləşməsi aşağıda göstərilir.

	31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il	31 dekabr 2022-ci il tarixində bitən il (yenidən təqdim edilmiş)
Vergidən əvvəl (zərər)/mənfəət	405,785	33,036
Yerli qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş mənfəət vergisi dərəcəsi - 20%	81,157	6,607
Vergidən çıxılmayan xərclərin vergi təsiri	15,201	5,322
Mənfəət vergisi xərci	96,358	11,929

19 Mənfaət Vergisi Xərci (davamı)

MHBS və Azərbaycan Respublikasının yerli vergi qanunvericiliyi arasındaki fərqlər nəticəsində maliyyə hesabatlarının hazırlanması və mənfaət vergisinin hesablanması məqsədilə aktiv və öhdəliklərin balans dəyəri arasında müvəqqəti fərqlər əmələ gəlir. Mənfaət vergisi məqsədləri üçün gəlirdən çıxıla bilən müvəqqəti fərqlərin gələcəkdə Cəmiyyətin vergi ödənişlərini azaltması gözlənilmədiyi üçün Cəmiyyətin rəhbərliyi hazırlı maliyyə hesabatlarında həmin müvəqqəti fərqlərlə bağlı təxirə salınmış vergi aktivini tanımır.

20 Təəhhüdlər və Şərti Öhdəliklər

ARMB-nin tələblərinə uyğunluq. Cəmiyyət Bank olmayan Kredit Təşkilatları və digər normativ aktlar haqqında qanuna uyğun olaraq, ARMB tərəfindən müəyyən olunmuş qayda və tələblərə riayət etməlidir. 31 dekabr 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə Cəmiyyət ARMB tərəfindən müəyyən olunmuş qayda və tələblərə riayət etmişdir.

Kapital qoyuluşları üzrə öhdəliklər. 31 dekabr 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə Cəmiyyətin kapital qoyuluşları üzrə hər hansı əhəmiyyətli öhdəliyi olmamışdır.

Məhkəmə prosedurları. Müəyyən dövrlərdə və əməliyyatların normal gedisi zamanı Cəmiyyətə qarşı iddialar irəli sürülə bilər. Rəhbərlik öz ehtimallarına və Cəmiyyətin mütəxəssislərinin məsləhətinə əsasən iddialarla bağlı heç bir əhəmiyyətli zərərin yaranmayacağını hesab edir və müvafiq olaraq, bu maliyyə hesabatlarında heç bir ehtiyat yaradılmamışdır.

Vergi qanunvericiliyi. Azərbaycanın vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyi müxtəlif şərhlərə və tez-tez baş verə bilən dəyişikliklərə məruz qalır. Cəmiyyətin əməliyyatlarına və fəaliyyətinə tətbiq edilən bu cür qanunvericiliyə dair Rəhbərliyin şərhlərinə müvafiq orqanlar tərəfindən etiraz edilə bilər. Vergi orqanları tərəfindən vergi ödəyicisinin son üç təqvim ilindən çox olmayan fiskal fəaliyyət dövrü yoxlanıla bilər. Xüsusi hallarda yoxlama daha artıq dövrləri əhatə edə bilər. Cəmiyyətin rəhbərliyi hesab edir ki, onun tərəfindən müvafiq qanunvericiliyin şəhi düzgündür və vergi, valyuta və gömrüklə bağlı Cəmiyyətin mövqeləri qorunacaq və Cəmiyyətin potensial vergi öhdəlikləri hazırlı maliyyə hesabatlarında qeydə alınmış məbləğlərdən artıq olmayıacaqdır. Müvafiq olaraq, 31 dekabr 2023-cü və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə potensial vergi öhdəlikləri üzrə hər hansı ehtiyat yaradılmamışdır.

21 Əlaqəli Tərəflərlə Qalıqlar və Əməliyyatlar

Hər hansı maliyyə hesabatları məqsədləri üçün tərəflər o zaman əlaqəli hesab olunur ki, onlar birbaşa və ya dolayı yolla bir və ya bir neçə qrupun nəzarəti altında olsun və ya onlardan biri digərinə nəzarət edə bilsin və yaxud maliyyətəsərrüfat fəaliyyəti ilə bağlı qərar qəbul edərkən digər tərəfə əhəmiyyətli təsir göstərə bilsin. Əlaqəli tərəflər ilə hər hansı mümkün münasibatlər nəzərdən keçirilərkən, həmin münasibətlərin mahiyyətinin onların hüquqi formasından üstünlüyü prinsipi tətbiq olunur. Əlaqəli tərəflər öz aralarında əlaqəli olmayan tərəflərin apara bilmədiyi əməliyyatları həyata keçirə bilər. Bununla yanaşı, əlaqəli tərəflər arasında aparılan əməliyyatların şərtləri, müddətləri və məbləğləri əlaqəli olmayan tərəflər arasında aparılan əməliyyatlarla eyni olmaya bilər. Əlaqəli tərəflərlə aparılan əməliyyatların xarakterinə görə onlar kommersiya cəhətdən müstəqil tərəflər arasında həyata keçirilən əməliyyatların şərtlərinə uyğun hesab edilə bilməz. Cəmiyyətin 31 dekabr 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərində bitən illər üzrə əlaqəli tərəflərlə aşağıdakı əməliyyatları olmuşdur:

31 dekabr 2023-cü il tarixində bitən il (yenidən təqdim edilmiş)	31 dekabr 2022-ci il tarixində bitən il (yenidən təqdim edilmiş)		
Əlaqəli tərəflərlə qalıqlar	Maliyyə hesabatlarında eks edilmiş ümumi kateqoriya	Əlaqəli tərəflərlə qalıqlar	Maliyyə hesabatlarında eks edilmiş ümumi kateqoriya
İşçi heyəti ilə bağlı xərclər - * Əsas idarəedici heyət	370,445	48,183	164,733
82,488			

* Cəmiyyətin əsas idarəedici heyəti İdarə Heyətinin Sədri və İdarə Heyətinin Sədr Müavinindən ibarətdir.

22 Maliyyə Risklərinin idarə Edilməsi

Cəmiyyətin əsas maliyyə öhdəliklərinə müddətli borc öhdəlikləri və buraxılmış borc qiymətləri kağızları daxildir. Bu maliyyə öhdəliklərinin əsas məqsədi Cəmiyyətin əməliyyatlarını maliyyələşdirməkdir.

Cəmiyyətin əsas maliyyə aktivlərinə onun birbaşa fəaliyyətindən əldə etdiyi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri və müştərilərə verilmiş kreditlər daxildir. Cəmiyyətin adı fəaliyyət gedisində o, müxtəlif maliyyə risklərinə məruz qalır: kredit riski, bazar riski və likvidlik riski.

Cəmiyyətdə risklərin idarə edilməsi programı maliyyə bazarlarının qeyri-müəyyənlini nəzərə alaraq Cəmiyyətin maliyyə nəticələrinə potensial mənfi təsirləri minimallaşdırmağa çalışır.

Risklərin idarə edilməsi Cəmiyyətin rəhbərliyi tərəfindən Cəmiyyətin əməliyyat vahidləri ilə six əlaqədə həyata keçirilir. Rəhbərlik riskləri minimal qəbul edilən səviyyəyə gətirmək üçün bütün lazımi addımları atır.

Kredit riski. Maliyyə aləti ilə əməliyyat aparan bir tərəfin müqavilə öhdəliyini yerinə yetirməməsi nəticəsində digər tərəfə maliyyə zərəri vurularsa, Cəmiyyət kredit riskinə məruz qalır. Kredit riski Cəmiyyətin qarşı tərəflərlə həyata keçirdiyi kredit və digər əməliyyatlar nəticəsində ortaya çıxır ki, bu da maliyyə aktivlərinin yaranmasına gətirib çıxarır.

Cəmiyyətin məruz qaldığı maksimal kredit riski, aşağıdakı cədvəllərdə təqdim edildiyi kimi, maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda maliyyə aktivlərinin qalıq dəyərində əks etdirilmişdir:

31 dekabr 2023-cü il		
Kredit riskinə maksimal məruz qalma həddi	Likvid aktivlərlə təmin edilmiş	Alınmış təminatlardan sonra xalis məruz qalma həddi
Müştərilərə verilmiş kreditlər	5,986,165	3,752,448
		2,233,717

31 dekabr 2022-ci il (yenidən təqdim edilmiş)		
Kredit riskinə maksimal məruz qalma həddi	Likvid aktivlərlə təmin edilmiş	Alınmış təminatlardan sonra xalis məruz qalma həddi
Müştərilərə verilmiş kreditlər	2,945,459	1,019,560
		1,925,899

Kredit riskinin idarə edilməsi. Kredit riski Cəmiyyətin biznesi üçün yeganə əhəmiyyətli riskdir. Buna görə, rəhbərlik kredit riskinin idarə edilməsinə xüsusi diqqət yetirir. Əsas kredit risklərinin idarə edilməsi metodları Cəmiyyətin qəbul etdiyi Kredit Siyasətində qeyd olunur. Bu, əvvəlcədən müəyyən edilmiş meyarlara əsasən (sahə, müddət, əlaqəli tərəflər, region və s.) limitlərin təyin edilməsi və kredit portfelinin diversifikasiyasını əhatə edir. Kreditlər, həmçinin başlanğıcda və müddətin sonuna qədər "ən yaxşı praktika reytinqi" və "qiymətləndirmə sistemləri" əsasında təyin edilmiş risk dərəcələrinə görə təsnifləşdirilir. Bu vasitələr həmçinin potensial itkilər üçün münasib ehtiyatların yaradılmasında da istifadə ediləcək. Kredit əməliyyatları ilə bağlı Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı ("ARMB") tərəfindən tətbiq edilən bütün məhdudiyyət və normativlər Cəmiyyətin Kredit Siyasətində nəzərə alınır.

GKZ-nin qiymətləndirilməsi. GKZ gələcək pul axınlarındaki azalmaların ehtimal ilə ölçülmüş cari dəyərinin qiymətləndirilməsidir (yəni, müəyyən müddət ərzində çəki qismində müvafiq defolt riskləri istifadə olunmaqla kredit zərərlərinin orta çəkisidir). GKZ-nin qiymətləndirilməsi obyektiv olub, mümkün nəticələrin miqyasını qiymətləndirməklə müəyyən edilir. GKZ-nin qiymətləndirilməsi Cəmiyyət tərəfindən istifadə olunan dörd parametr əsasında həyata keçirilir: defolt ehtimalı ("PD"), defolta məruz qalan dəyər ("EAD"), defolt baş verəcəyi halda itirilməsi gözlənilən məbləğ ("LGD") və diskont dərəcəsi ("DR").

EAD - hesabat dövründən sonra kredit qalığının məbləğində gözlənilən dəyişiklikləri nəzərə alaraq, gələcək defolt tarixində kredit qalığının qiymətləndirilməsi, o cümlədən əsas borc və faizlərin ödənilməsi və kredit öhdəlikləri üzrə vəsaitlərin gözlənilən istifadəsidir. EAD - maliyyə alətinin növündən asılı olaraq dəyişən gözlənilən ödəniş qrafikinə əsasən müəyyən edilir.

22 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi (davamı)

Amortizasiya olunan maliyyə alətləri və birdəfəlik kreditlər üçün EAD borcalan tərəfindən 12 ay müddətinə və ya bütöv müddət üzrə ödənişlər əsasında müəyyən edilir. Bu zaman, borcalan tərəfindən gözlənilən artıq ödəmə də nəzərə alınır. Hesablamaya, həmçinin vaxtından əvvəl ödəniş və ya yenidən maliyyələşdirmə ehtimalları daxildir.

PD - müəyyən müddət ərzində defoltun baş vermə ehtimalının qiymətləndirilməsidir. GKZ-nin hesablanması üçün iki növ defolt ehtimalından istifadə edilir: 12 aylıq və bütöv müddət üçün defolt ehtimalı. 12 aylıq defolt ehtimalının qiymətləndirilməsi əvvəlki dövrlər üzrə defolt haqqında mövcud olan ən son məlumatlara əsaslanır və zərurət yarandıqda, dəstəklənən proqnoz məlumatları da nəzərə alınır.

Bütöv müddət üçün defolt ehtimalı maliyyə alətinin qalan müddəti ərzində defoltun baş vermə ehtimalının qiymətləndirilməsini əks etdirir və maliyyə alətinin bütün müddəti ərzində 12 aylıq defolt ehtimalının məbləğinə bərabərdir. Defolt ehtimalının qiymətləndirilməsi məqsədilə Cəmiyyət aşağıdakı şərtlərdən biri və ya bir neçəsinin baş verdiyi təqdirdə defolt vəziyyətinin yarandığını hesab edir:

- borcalanın müqavilə ilə ödənişləri 90 gündən artıq gecikdirildikdə;
- borcalan aşağıda göstərilən ehtimal olunan müflis olma meyarlarına cavab verdikdə:
 - Cəmiyyət borcunu restrukturizasiya etmək məcburiyyətində qaldıqda;
 - borcalan vəfat etdiğdə;
 - borcalan müflis olduqda və ya borcalanın müflis olma ehtimalı yüksək olduqda;
 - kreditlər çəkilmiş kredit zərərlərini əks etdirən əhəmiyyətli dərəcədə güzəştələ alındıqda və ya verildikdə.

Aşağıdakı keyfiyyət, kəmiyyət və ya məhdudlaşdırıcı meyarlardan biri və ya bir neçəsi baş verdiyi təqdirdə, Cəmiyyət maliyyə aləti üzrə kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artdığını hesab edir:

- ödəniş müddəti 30 gün gecikdirildikdə;
- kredit daxili nəzarət proseduruna uyğun olaraq "nəzarət siyahısına" daxil edildikdə.
- Nisbi məhdudlaşdırıcı meyar mövcud skorinq modellərindən istifadə etmədən maliyyə alətləri portfeli əsasında müəyyən edildikdə: Cəmiyyət müntəzəm olaraq yüksək kredit riskinə (yüksek kredit riskli regionlar, keyfiyyətsiz maliyyə alətləri, buraxılması dayandırılan maliyyə alətləri) malik seqmentlərin monitoringini aparır və belə portfellər üzrə kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişməsini müəyyən edir.

LGD - defolt baş verdiyi zaman yaranan zərərin qiymətləndirilməsidir. Bu, müqavilə üzrə ödənilməli gələcək pul axınları ilə borcalanın, həmçinin təminatın satışından əldə etməsi gözlənilən pul axınları arasındaki fərqə əsaslanır. Adətən bu göstərici EAD-nin faiz nisbəti kimi ifadə edilir. Gözlənilən zərərlər hesabat dövrünün sonuna cari dəyərə diskontlaşdırılır.

Diskont dərəcəsi maliyyə aləti üzrə ilkin effektiv faiz dərəcəsi və ya onun təxmini dəyəridir.

Hazırkı maliyyə hesabatlarında tanınmış GKZ səviyyəsi ilkin tanınmadan sonra borcalanın kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişməsindən asılıdır. Bu yanaşma gözlənilən kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsi üçün üç mərhələli modelə əsaslanır. 1-ci Mərhələ - ilkin tanınma zamanı dəyərsizləşməmiş və həmin vaxtdan kredit riski əhəmiyyətli dərəcədə artmamış maliyyə aktivləri üzrə 12 aylıq GKZ əsasında dəyərsizləşmə ehtiyatı tanınır. Ilkin tanınma vaxtından etibarən kredit riski əhəmiyyətli dərəcədə artmış, lakin hələ dəyərsizləşmiş maliyyə aləti 2-ci Mərhələyə köçürülrən və dəyərsizləşmə ehtiyatı bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri əsasında tanınır. Maliyyə aləti dəyərsizləşdikdə 3-cü Mərhələyə köçürülrən və dəyərsizləşmə ehtiyatı bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri əsasında tanınır. Aktivin 3-cü Mərhələyə köçürülməsi nəticəsində Cəmiyyət faiz gəlirini ümumi balans dəyəri əsasında tanımağı dayandırır və faiz gəlirini hesablayarkən gözlənilən kredit zərərləri çıxılmaqla, balans dəyərinə aktivin effektiv faiz dərəcəsini tətbiq edir.

Kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artması meyari artıq yerinə yetirilmədikdə, maliyyə aləti 1-ci Mərhələyə geri köçürülrən.

22 Maliyyə Risklərinin idarə Edilməsi (davamı)

Əgər kredit qalığı kredit riskinin əhəmiyyətli artması nəticəsində 2-ci Mərhələyə köçürülmüşdürse, Cəmiyyət həmin kredit riskinin aktuallığının saxlanması və ya dəyişməsindən əmin olmaq üçün ona nəzarət edir. Cəmiyyət gözlənilən kredit zərərlərini portfel əsasında qiymətləndirir: eyni kredit riski reytinqləri və eyni kredit portfeli seqmentləri üçün GKZ-nin hesablanması prosesində eyni kredit riski parametrləri (məsələn, PD, LGD) tətbiq edilir. Bu yanaşma borcalanlar haqqında müəyyən məlumatlar (kreditin vaxtında ödənilməməsi, əvvəlki dövrlər üzrə zərərlər haqqında məlumat, yer və digər proqnoz məlumatlar kimi) əsasında portfelin eyni seqmentlərə daxil edilməsini əhatə edir.

Bazar riski. Bazar riski maliyyə alətinin ədalətli dəyərinin və ya gələcək pul axınlarının bazar qiymətlərindəki dəyişikliklər səbəbindən dəyişkən olacağı riskidir. Cəmiyyətin məruz qaldığı bazar riskinə əsasən faiz dərəcəsi riski və valyuta riski aiddir.

Faiz dərəcəsi riski. Cəmiyyət bazar faiz dərəcələrinin dəyişməsinin onun maliyyə vəziyyətinə və pul vəsaitlərinin hərəkətinə təsiri ilə əlaqədar riskə məruz qalır. Aşağıdakı cədvəl "risk göstəricisinin ehtimal edilən mümkün dəyişməsi" üsulu ilə hesablanmış faizlərin dəyişməsinə Cəmiyyətin həssaslıq analizini təqdim edir:

	31 dekabr 2023-cü il		31 dekabr 2022-ci il (yenidən təqdim edilmiş)	
	Faiz dərəcəsi +1%	Faiz dərəcəsi -1%	Faiz dərəcəsi +1%	Faiz dərəcəsi -1%
Maliyyə aktivləri				
Müştərilərə verilmiş kreditlər	59,862	(59,862)	29,455	(29,455)
Maliyyə öhdəlikləri				
Müddətli borc öhdəlikləri	(3,743)	3,743	(7,298)	7,298
Buraxılmış borc qiyməti kağızları	(7,046)	7,046	(8,333)	8,333
Əlaqəli tərəflər qarşısında öhdəliklər				
Mənfəət vergisindən əvvəlki mənfəətə xalis təsir	49,073	(49,073)	13,824	(13,824)

Valyuta riski. Məzənnə fərqlərindən asılı olaraq maliyyə alətinin dəyərindəki dəyişmələr xarici valyuta riski adlanır. Cəmiyyətin maliyyə vəziyyəti və pul vəsaitlərinin hərəkəti mövcud valyuta məzənnələrinin dəyişməsi zamanı belə risklərin təsirinə məruz qalır. 31 dekabr 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə Cəmiyyətin xarici valyutada ifadə edilmiş maliyyə aktivləri və ya maliyyə öhdəlikləri mövcud olmamışdır.

Likvidlik riski. Likvidlik riski maliyyə öhdəliklərindən yerinə yetirilməsində Cəmiyyətin çətinliklərlə üzleşəcəyi riskidir. Buraya faktiki olaraq ödəmə vaxtı çatmış maliyyə alətləri üzrə digər maliyyə öhdəliklərini yerinə yetirmək üçün kifayət qədər vəsaitlərin mövcud olması aiddir. Likvidlik riski aktivlər üzrə əməliyyatların yerinə yetirilmə müddətinin öhdəliklər üzrə əməliyyatların ödəmə müddətləri ilə uzlaşmadığı hallarda ortaya çıxır. 31 dekabr 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə maliyyə alətlərinin ödəmə müddətlərinə görə təhlili aşağıdakı kimidir:

	1 aya qədər	1 aydan 3 aya qədər	3 aydan 1 ilə qədər	1 ildən 5 ilə qədər	5 ildən artıq	Cəmi
Maliyyə aktivləri						
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	48,993	-	-	-	-	48,993
Müştərilərə verilmiş kreditlər	77,453	252,143	4,029,748	1,621,018	5,803	5,986,165
	77,453	252,143	4,029,748	1,621,018	5,803	5,986,165

22 Maliyyə Risklərinin idarə Edilməsi (davamı)

	1 aya qədər	1 aydan 3 aya qədər	3 aydan 1 ilə qədər	1 ildən 5 ilə qədər	5 ildən artıq	Cəmi
Maliyyə öhdəlikləri						
Müddətli borc öhdəlikləri	829	-	-	373,426	-	374,255
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	4,629	-	700,000	-	-	704,629
Əlaqəli tərəflər qarşısında öhdəliklər	833,261	-	-	-	-	833,261
	<u>838,719</u>	<u>-</u>	<u>700,000</u>	<u>373,426</u>	<u>-</u>	<u>1,912,145</u>
31 dekabr 2023-cü il tarixinə likvidlik çatışmazlığı	(761,266)	252,143	3,329,748	1,247,592	5,803	4,074,020
31 dekabr 2023-cü il tarixinə məcmu likvidlik çatışmazlığı	(761,266)	(509,123)	2,820,625	4,068,217	4,074,020	
Maliyyə aktivləri						
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	32,825	-	-	-	-	32,825
Müştərilərə verilmiş kreditlər	20,042	61,167	1,562,217	1,302,033	-	2,945,459
	<u>52,867</u>	<u>61,167</u>	<u>1,562,217</u>	<u>1,302,033</u>	<u>-</u>	<u>2,978,284</u>
Maliyyə öhdəlikləri						
Müddətli borc öhdəlikləri	1,053	-	-	728,746	-	729,799
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	-	-	-	-	-	-
Əlaqəli tərəflər qarşısında öhdəliklər	833,261	-	-	-	-	833,261
	<u>834,314</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>728,746</u>	<u>-</u>	<u>1,563,060</u>
31 dekabr 2022-ci il tarixinə likvidlik çatışmazlığı (yenidən təqdim edilmiş)	(781,447)	61,167	1,562,217	573,287	-	1,415,224
31 dekabr 2022-ci il tarixinə məcmu likvidlik çatışmazlığı (yenidən təqdim edilmiş)	(781,447)	(720,280)	841,937	1,415,224	1,415,224	

23 Maliyyə Alətlərinin Ədalətli Dəyəri

Ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi nəticələri aşağıda göstərildiyi kimi ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələrinə
görə təhlil edilir:

- 1-ci səviyyəyə oxşar aktiv və öhdəliklər üçün fəal bazarlarda kotirovka olunan qiymətlərlə qiymətləndirmələr (təshih edilməmiş);
- 2-ci səviyyəyə aktiv və ya öhdəlik üçün birbaşa (yəni, qiymətlər) və ya dolayısı ilə (yəni, qiymətlərdən yaranan) müşahidə edilə bilən ilkin əhəmiyyətli məlumatların istifadə edildiyi qiymətləndirmə üsulları vasitəsilə əldə edilən qiymətləndirmələr; və

23 Maliyyə Alətlərinin Ədalətli Dəyəri (davamı)

- 3-cü səviyyəyə müşahidə edilən bazar məlumatlarına əsaslanmayan qiymətləndirmələr (müşahidə edilməyən ilkin məlumatlar) daxildir.

Maliyyə alətlərini ədalətli dəyərlə qiymətləndirmə iyerarxiyalarına bölmək üçün rəhbərlik peşəkar mülahizələr irali sürür. Ədalətli dəyərlə qiymətləndirmə üçün əhəmiyyətli dərəcədə düzəlişlər tələb edən müşahidə edilə bilən məlumatlardan istifadə edildikdə, bu qiymətləndirmə 3-cü Səviyyəyə aid edilir. İstifadə edilən məlumatların əhəmiyyətliliyi bütövlükdə ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi ilə ölçülür.

Ədalətli dəyərlə qiymətləndirilməyən, lakin ədalətli dəyəri açıqlanan aktiv və öhdəliklər

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin balans dəyəri belə maliyyə alətləri üzrə bazar şərtləri ilə bağlanan müqavilələrin qısamüddətli olmasına görə təxminən onların ədalətli dəyərinə bərabərdir. Müştərilərə verilmiş kreditlərin, müddətli borc öhdəliklərinin və buraxılmış borc qiyməti kağızlarının ədalətli dəyəri 2-ci Səviyyə kimi qiymətləndirilmiş və diskontlaşdırılmış pul vəsaitlərinin hərəkətinin təhlilinə əsasən və tərəflərin kredit riskini əks etdirən diskont dərəcəsi üzrə ilkin məlumatlardan istifadə etməklə ümumi qəbul edilmiş qiymətqoyma modellərinə uyğun olaraq müəyyən edilmişdir.

Rəhbərlik hesab edir ki, maliyyə hesabatlarında tanınmış maliyyə aktiv və öhdəliklərinin balans dəyəri təxminən onların ədalətli dəyərinə bərabərdir və ədalətli dəyər iyerarxiyasının 2-ci Səviyyəsinə aid edilmişdir.

24 Maliyyə Alətlərinin Qiymətləndirmə Kateqoriyaları üzrə Təqdim Edilməsi

MHBS 9 "Maliyyə alətləri" standartına uyğun olaraq, maliyyə aktivləri aşağıdakı kateqoriyalara təsnifləşdirilir: (a) FVTPL kateqoriyasında qiymətləndirilən maliyyə aktivləri; (b) FVOCI kateqoriyasında qiymətləndirilən borc alətləri; (c) FVOCI kateqoriyasında qiymətləndirilən pay alətləri və (d) amortizasiya olunmuş dəyərlə qiymətləndirilən maliyyə aktivləri. FVTPL kateqoriyasında qiymətləndirilən maliyyə aktivləri iki alt-kateqoriyaya bölündür: (i) FVTPL kateqoriyasında məcburi qaydada qiymətləndirilən aktivlər və (ii) ilkin tanınma zamanı həmin kateqoriyaya aid edilmiş aktivlər.

31 dekabr 2023-cü il və 31 dekabr 2022-ci il tarixlərinə Cəmiyyətin maliyyə aktivləri pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərindən və müştərilərə verilmiş kreditlərdən ibarətdir və amortizasiya edilmiş maya dəyərində (AC) tanınan maliyyə aktivləri kimi təsnifləşdirilmişdir.

25 Hesabat Dövründən sonra Baş Vermiş Hadisələr

Hesabat tarixindən hazırlı maliyyə hesabatlarının dərc edilməsi tarixinədək olan dövr ərzində açıqlama üçün heç bir əhəmiyyətli hadisə baş verməmişdir.

GƏLƏCƏK BİZNES NAILİYYƏTLƏRİNİZİ BİZİM LƏ ƏLDƏ EDİN

UHY AUDIT MMC

Çinar Plaza Biznes Mərkəzi, 25-ci
mərtəba, 152 Heydər Əliyev pros.
AZ 1029, Bakı, Azərbaycan

Telefon +994 (12) 480 13 62
E-poçt info@uhya.com
Veb www.uhy-az.com

"UHY Audit MMC" (Şirkət) Birləşmiş Krallıqda fəaliyyət göstərən "Urbach Hacker Young International Limited" şirkətinin üzvüdür və müstəqil mühəsibatlıq və məsləhət xidmətləri şirkətlərini özündə birləşdirən beynəlxalq UHY şəbəkəsinin bir parçasıdır. "UHY" - UHY beynəlxalq şəbəkəsinin ticarət nişanıdır. Burada təqdim edilən xidmətlər "UHY" və ya onun hər hansı digər üzvü tərəfindən deyil, Şirkət tərəfindən həyata keçirilməkdədir. "UHY" və ya onun hər hansı üzvü şəbəkənin digər üzvləri tərəfindən göstərilən xidmətlərə görə heç bir məsuliyyət daşımir.

© 2024 UHY AUDIT MMC.